

Spis treści

Jubileusz 30-lecia Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i II Konferencja Naukowa „Ziemia – Roślina – Człowiek”, Kraków, 21–22 wrzesień 2017 r.	2
Lista osób uhonorowanych podczas Jubileuszu 30-lecia Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych	12
Jubileusz 50-lecia pracy naukowej i dydaktycznej prof. dra hab. Mikołaja Knaflewskiego	15
Awanse i wyróżnienia	17
XIV Konkurs na najlepszą pracę magisterską	22
Nowo przyjęci członkowie	23
Odeszli od nas	23
Informacje o działalności oddziałów	30
Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań	37
Edukacja ogrodnika	57
Członkowie wspierający	62

Jubileusz 30-lecia Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i II Konferencja Naukowa „Ziemia – Roślina – Człowiek”, Kraków, 21–22 wrzesień 2017 r.

Obchody Jubileuszu 30-lecia Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych połączone z konferencją naukową odbyły się na Wydziale Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, pod patronatem honorowym JM Rektora prof. dr. hab. Włodzimierza Sady. Jubileusz uświetniła obecność przedstawicieli wielu ośrodków naukowych zajmujących się ogrodnictwem, w tym z zagranicy. Otwarcia uroczystości dokonał prezes ZG PTNO, dr hab. Jacek Nawrocki, witając JM Rektora, przedstawiciela władz ISHS – dr. Sirichai Kanlayanarat’a, Prezesa Towarzystwa Ogrodniczego – mgr. Andrzeja Nowaka oraz przedstawiciela marszałka województwa małopolskiego – dr. Stanisława Flagę. Licznie reprezentowane były władze Wydziałów Ogrodniczych, wśród których byli: prof. dr hab. Zenia Michałojć – Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie, dr hab. Tomasz Kosiada – Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Poznaniu, prof. dr hab. Anita Biesiada – Prodziekan Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UP we Wrocławiu oraz prof. Marek Gajewski – Prodziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie. Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach reprezentował zastępca dyrektora ds. naukowych – prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski. Wśród zaproszonych gości obecny był dr Ivo Ondrasek – Prodziekan Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego w Brnie – Lednicach, a także Dziekani i Prodziekani Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie: prof. dr hab. Marcin Pietrzykowski – Dziekan Wydziału Leśnego, prof. dr hab. Sławomir Kurpaska – Dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki oraz prof. dr hab. Bogdan Kulig – Prodziekan Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego.

W wystąpieniu inauguracyjnym obchody Jubileuszu 30-lecia PTNO, JM Rektor UR w Krakowie, prof. dr hab. Włodzimierz Sady podkreślił, że jest to ważne wydarzenie nie tylko w działalności Towarzystwa, ale także w historii Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa. Następnie Dziekan Wydziału – prof. dr hab. Stanisław Mazur przedstawił historię Towarzystwa, genezę jego powstania i działalność na przestrzeni ostatnich 30. lat. W swoim wystąpieniu Dziekan odniósł się do kilku historycznych faktów, które w dużym skrócie zostaną przybliżone czytelnikom Biuletynu. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące działalności Towarzystwa zawarto w wydanej z okazji Jubileuszu okolicznościowej monografii pod redakcją prof. dr. hab. Piotra Siwka.

Idea utworzenia PTNO rodziła się i dojrzewała we wspólnych działaniach ośrodków uczelnianych i instytutów branżowych związanych z ogrodnictwem, a inicjatorem tych działań był prof. dr hab. Tadeusz Wojtaszek. Powołanie Towarzystwa poprzedziły kilkuletnie rozmowy i konsultacje z czołowymi postaciami środowiska ogrodniczego w Polsce (profesorowie Szczepan Pieniążek, Emil Chroboczek, Henryk Skąpski, Tadeusz Hołubowicz i inni), a także z władzami Polskiej Akademii Nauk. Wniosek o powołanie Towarzystwa postawił Profesor Tadeusz Wojtaszek na zebraniu Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN 18 września 1984 r. w Skierniewicach. 24 lutego 1986 r. prezydium Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN udzieliło pełnego poparcia wnioskowi Komitetu Nauk Ogrodniczych o utworzenie PTNO z siedzibą w Krakowie, a 18 listopada 1986 r. odbyło się zebranie założycielskie. Do grupy inicjatywnej oprócz prof. dr. hab. Tadeusza Wojtaszka należeli: Wojciech Angelus, Tadeusz Hołubowicz, Marian Kossowski, Gotfryd Kozera, Nora Krusze, Jerzy Korohoda, Karol Kropp, Andrzej Libik, Eberhard Makosz, Szczepan Pieniążek, Bogusław Samotus, Jerzy Skierkowski, Henryk Skąpski, Józef Nurzyński, Kazimierz Mynett, Władysław Poniedziałek, Włodzimierz Starzecki, Jan Wiechowski i Stanisław Zagaja. Na posiedzeniu na przewodniczącego grupy

inicjatywnej wybrano Profesora Tadeusza Wojtaszka. Deklarację przystąpienia do PTNO zgłosiło wówczas 216 osób ze wszystkich ośrodków naukowych w Polsce zajmujących się ogrodnictwem. Najwięcej deklaracji (82) wpłynęło ze Skierniewic. Pełnomocnikami ds. powołania oddziałów zostali: prof. dr hab. Stanisław Zagaja (Skierniewice), prof. dr hab. Tadeusz Hołubowicz (Poznań), prof. dr hab. Marian Kossowski (Lublin), prof. dr hab. Henryk Skąpski (Warszawa) oraz prof. dr hab. Karol Kropp (Kraków). 11 marca 1987 r. PTNO zostało wpisane do rejestru stowarzyszeń w Urzędzie Miasta Krakowa. Walne Zebranie Delegatów odbyło się 29 kwietnia 1987 r. Wybrano na nim Zarząd Główny. Pierwszym prezesem został prof. dr hab. Tadeusz Wojtaszek. Powołano również Oddziały: w Krakowie (prof. dr hab. Karol Kropp), Lublinie (prof. dr hab. Marian Kossowski), Poznaniu (prof. dr hab. Tadeusz Pudelski), Skierniewicach (doc. Henryk Mackiewicz) i Warszawie (prof. dr hab. Henryk Skąpski). Kolejne Oddziały powstały w Szczecinie – w 1989 r. oraz we Wrocławiu i w Olsztynie – w 2007 r. Od roku 1991 PTNO zrzesza także swoich członków w branżowej Sekcji Hodowli Roślin i Nasiennictwa (od 2007 r. – Sekcja Hodowli, Nasiennictwa i Biotechnologii Roślin).

Po niespodziewanej śmierci prof. dr hab. Tadeusza Wojtaszka w 1990 r. zwołano we wcześniejszym terminie Nadzwyczajne Walne Zebranie Delegatów PTNO. Odbyło się ono 14 lutego 1991 r. w Krakowie. Funkcję prezesa powierzono wówczas prof. dr hab. Andrzejowi Libikowi, który pełnił ją przez dwie kadencje, aż do roku 1999. Od tego czasu, aż do roku 2007, prezesem Towarzystwa był prof. dr hab. Stanisław Cebula, następnie prof. dr hab. Edward Kunicki (2007–2011) i dr hab. Piotr Siwek, prof. UR (2011–2015). Obecnie prezesem Towarzystwa jest dr hab. Jacek Nawrocki.

Najważniejszym zadaniem statutowym PTNO, realizowanym od samego początku jego powstania, jest upowszechnianie wiedzy ogrodniczej poprzez organizację konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym, ogólnopolskim i lokalnym. W okresie minionych 30. lat Towarzystwo zorganizowało ponad 100 konferencji. Miały one miejsce we wszystkich Oddziałach, a podejmowana tematyka obejmowała najważniejsze dziedziny nauk ogrodniczych. Od samego początku działania postawiono również zadanie organizacji spotkania naukowego o charakterze kongresu, który zgromadziłby całą naukową społeczność ogrodniczą kraju. Przedsięwzięcie to udało się zrealizować dopiero w 2003 r. w Krakowie na I Zjeździe PTNO. Kolejne Zjazdy organizowano cyklicznie co cztery lata, zgodnie z rytmem walnych zgromadzeń PTNO określonych w statucie – w 2007 r. w Poznaniu, w 2011 r. w Lublinie i w 2015 r. we Wrocławiu.

W całym minionym okresie działalności Towarzystwo uczestniczyło we wszystkich wydarzeniach związanych z życiem naukowym środowiska ogrodniczego w Polsce. Zarząd i członkowie Towarzystwa podejmowali również ważne, aktualne problemy ogrodnictwa, jak choćby opracowanie stanowiska „Wobec szans i zagrożeń ogrodnictwa w obliczu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej”, które zostało przekazane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi tuż przed wstąpieniem Polski do Unii.

Dużą wartość przedstawia dla Towarzystwa integracja społeczności naukowej z wiodącymi producentami roślin ogrodniczych, a także licznymi firmami produkcyjnymi i usługowymi związanymi z ogrodnictwem. Realizowana jest ona głównie przez konferencje naukowe adresowane przede wszystkim do producentów.

Do zadań PTNO należy również działalność wydawnicza. Od 1989 r. regularnie dwa razy w roku ukazuje się czasopismo naukowe *Folia Horticulturae*. Pierwszym jego redaktorem naczelnym został prof. dr hab. Tadeusz Wojtaszek, którego ambicją był wysoki poziom publikacji i prezentowanie ich w języku angielskim. W latach 1992–1999 redakcją kierował prof. dr hab. Jan Myczkowski, oddany całym sercem wydawnictwu. Później funkcję tę przyjął pani prof. dr hab. Barbara Michalik i pełniła ją do roku 2005. W kolejnych latach wydawnictwem kierowali: dr hab. Jan Skrzyński (2005–2010), prof. dr hab. Rafał Barański (2011–2015), a od roku 2016 Redaktorem Naczelnym jest prof. dr hab. Edward Kunicki. Przewodniczącymi Rady Programowej

w tym okresie byli: prof. dr hab. Jan Starck, prof. dr hab. Janusz Lipecki i prof. dr hab. Eugeniusz Kołota. Dzięki ich zaangażowaniu oraz zaangażowaniu całego zespołu redakcyjnego udało się zachować ciągłość czasopisma (we wszystkich tych latach ukazywały się regularnie dwa numery w roku) oraz wysoki poziom merytoryczny i graficzny. Jest to dostrzegane i doceniane, wyrazem czego jest stałe podnoszenie liczby przyznanych punktów (14) według oceny MNiSW, a także prowadzona od lat wymiana czasopism z wieloma ośrodkami naukowymi w świecie. Od początku wydawania *Folia Horticulturae* czyniono starania o wprowadzenie go na tzw. listę filadelfijską. Pozyskano wielu zagranicznych członków Rady Programowej, m.in. z Bułgarii, Francji, Niemiec, Słowacji, Włoch, Słowenii, Tajlandii, Turcji i USA, dzięki czemu ponad połowę Rady Programowej stanowili naukowcy z zagranicy (obecnie z 18 krajów). Pracę zespołu redakcyjnego wspomagał już redaktor językowy i statystyczny. Dzięki staraniom podjętym przez Profesora Rafała Barańskiego na lata 2012–2014 pozyskano środki z programu Index Plus MNiSW na projekt pt. „Umiejdzynarodowienie i digitalizacja czasopisma *Folia Horticulturae*”, co umożliwiło opublikowanie on-line artykułów archiwalnych od 2008 r. *Folia Horticulturae* jest aktualnie indeksowane przez 31 serwisów i baz danych, w tym np. Thomson Reuters – BIOSIS, CABI, EBSCO, Index Copernicus. Wprowadzono ocenę merytoryczną artykułów przez recenzentów z zagranicy, skrócono znacznie cykl wydawniczy i wprowadzono publikowanie z otwartym dostępem „Open Access” artykułów pełnotekstowych. W 2017 r. nasze czasopismo zostało wpisane na listę czasopism karentowych i na 2016 r. posiada IF 0,359 (wg *Journal Citation Reports*).

Od roku 1993 Towarzystwo wydaje swoje wewnętrzne czasopismo, tj. Biuletyn Informacyjny. Jest on źródłem informacji o działalności Oddziałów oraz zawiera relacje z konferencji zorganizowanych przy udziale PTNO i konferencji zagranicznych, w których uczestniczyli nasi członkowie. Ukazuje się raz w roku, lecz regularnie, dzięki dużej ofiarności i poświęceniu zespołu mieszczącego się w Oddziale Poznańskim, a kierowanego w kolejnych latach przez prof. dr. hab. Andrzeja Komosę (1993–1994), dr hab. E. Kozik (1995–2014), a od 2015 r. – dr inż. Joannę Bykowską.

Towarzystwo utrzymuje kontakty międzynarodowe, w szczególności z Międzynarodowym Towarzystwem Nauk Ogrodniczych (ISHS), którego jest członkiem zbiorowym. Wielu członków PTNO jest także członkami ISHS, korzystając m.in. z przywilejów mniejszych opłat konferencyjnych. Towarzystwo współorganizowało także duże, międzynarodowe sympozja naukowe: I Sympozjum *Horticulture in Europe* w Wiedniu w 2008 r. i II Sympozjum w Anjers w 2012 r. W najbliższych planach jest zorganizowanie pod auspicjami ISHS, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz PTNO sympozjum „*II International Symposium on carrot and other Apiaceae*”, w Krakowie, w dniach 19–22.09.2018 r.

Jubileusz 30-lecia PTNO był okazją do uhonorowania członków szczególnie zasłużonych dla Towarzystwa. Decyzją Zarządu Głównego Medalem PTNO odznaczono: prof. dr. hab. Andrzeja Libika, prof. dr. hab. Jana Dyducha, prof. dr. hab. Mikołaja Knafliewskiego, prof. dr. hab. Zdzisława Kaweckiego, prof. dr. hab. Rafała Barańskiego, prof. dr. hab. Stanisława Mazura, dr. hab. Jana Kopytowskiego, prof. UWM, prof. dr. hab. Mieczysława Czekalskiego oraz prof. dr. hab. Krystynę Elkner. Wręczono także Medale Okolicznościowe. W sumie uhonorowano ponad 50 osób, w tym wszystkich Członków Honorowych PTNO. Po tej wzruszającej dla wielu działających od początku powstania członków i sympatyków PTNO chwili przyszła kolej na okolicznościowe wystąpienia i adresy.

Towarzysząca Jubileuszowi Konferencja Naukowa „Ziemia – Roślina – Człowiek” poświęcona była m.in. podsumowaniu działalności wszystkich polskich branżowych placówek naukowych, w tym ich współpracy na rzecz ogrodnictwa. W części plenarnej konferencji przedstawiono trzy referaty. Pierwszy wykład pod tytułem „Pochwała mądrości” wygłosił prof. dr. hab. Tadeusz Gadacz, filozof i religioznawca, pracownik

naukowy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Profesor skonstatował, że słowo „mądrość” zniknęło z naszego języka, podobnie jak inne słowa, np. honor czy cnota. Wstydliwą rzeczą jest obecnie mówić o mądrości, którą zastąpiono pojęciem wiedzy. Powołując się na liczne przykłady filozofów podjął się próby zdefiniowania, czym jest mądrość. Według Profesora jest ona sumą wiedzy i dobra.

Kolejna prelegentka, profesor Anna Keutgen z *University of Natural Resources and Life Sciences BOKU*, w referacie pt. „*Phytochemical farming*: nowe impulsy w łańcuchu wartości dodanej na przykładzie pomidora *Lycopersicon esculentum* L.” omówiła znaczenie roślin ogrodnich w żywieniu człowieka, a przede wszystkim rolę różnorodnych metabolitów wtórnych, takich jak karotenoidy, związki fenolowe, tokoferole, witaminy, sulfidy, glukozynolany czy fitoestrogeny. Pani Profesor zwróciła w swoim wykładzie uwagę na liczne procesy odpowiadające za produkcję bioaktywnych substancji w roślinach oraz na możliwości sterowania nimi, zarówno poprzez manipulacje genetyczne, jak i m.in. techniki uprawowe i pozbiornicze.

Kolejne wystąpienie prof. dr. hab. Tadeusza Kęsika z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dotyczyło gleb w polskim krajobrazie rolniczym. Referat Pana Profesora był opowieścią wzbogaconą licznymi przypowieściami, cytataми z literatury pięknej, ilustrowaną własnymi fotografiami, którą słuchało się z wielkim zainteresowaniem. Pan Profesor podkreślił, że cechą charakterystyczną polskich gleb jest duża zmienność, uwarunkowana zarówno czynnikami naturalnymi, jak i stosowaniem zabiegów agrotechnicznych. Gleba jest głównym warsztatem pracy każdego rolnika, stąd jej ochrona i utrzymanie żyzności ma według Profesora podstawowe znaczenie dla rolnictwa. Gleba ma duży wpływ także na wrażenia estetyczne i walory krajobrazu rolniczego. Profesor zwrócił uwagę na najważniejsze zagrożenia dla gleb, jakie wynikają m.in. z upowszechnienia chemizacji.

Motyw przewodni Konferencji „Ziemia – Roślina – Człowiek” znalazł odzwierciedlenie w tematach głównych sekcji roboczych, na których wygłoszono 17 referatów oraz zaprezentowano 134 postery o bardzo zróżnicowanej tematyce. Zakres prezentowanych zagadnień dotyczył m.in. produkcji i jakości warzyw, owoców i roślin ozdobnych, bioróżnorodności upraw ogrodnich, nowoczesnych technologii upraw ogrodnich, sposobów ograniczania rozwoju groźnych agrofagów oraz ich oddziaływania na uprawy i produkty ogrodnicze, kształtowania krajobrazu przyjaznego dla środowiska naturalnego i człowieka. Wszystkie zaprezentowane zagadnienia zostały wydane w formie streszczeń, w wersji elektronicznej.

W drugim dniu konferencji odbyły się dwie sesje plenerowe: „Ogrody Królowej Bony na Wawelu” oraz „W ogrodzie i winnicy”. W pierwszej uczestnicy mogli podziwiać zrekonstruowane renesansowe ogrody na Wawelu, odtworzone z wielką pieczołowitością na podstawie historycznych przekazów wawelskich. W drugiej była możliwość poznania działalności firmy Amplus, która jest jednym z czołowych polskich producentów oraz dystrybutorów świeżych owoców i warzyw, działającym nie tylko na terenie Polski czy Unii Europejskiej, ale na całym świecie. Sesja plenerowa zakończyła się zwiedzaniem winnicy Uniwersytetu Rolniczego połączonym z degustacją win.

prof. dr hab. Stanisław Mazur

Dziekan Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie
oraz Sekretarz ZG PTNO

Prof. dr hab. Włodzimierz Sady, JM Rektor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Wojewódzki Inspektor PIORiN w Małopolsce – mgr Andrzej Nowak

Dr Sirichai Kanlayanarat – King Mongkut's University of Technology Thonburi – Bangkok, Thailand

Od lewej: dr Stanisław Flaga – przedstawiciel marszałka województwa małopolskiego, Rektor UR w Krakowie – prof. dr hab. Włodzimierz Sady, prof. dr hab. Stanisław Mazur – Dziekan Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa UR w Krakowie i prof. dr hab. Halina Buczkowska – wiceprezes ZG PTNO, prorektor ds. studenckich i dydaktyki UP w Lublinie

Od lewej: prof. dr hab. Stanisław Mazur, dr hab. Jacek Nawrocki – Prezes PTNO oraz prof. dr hab. Zenia Michałojć – Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie

dr hab. Tomasz Kosiada – Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Poznaniu

Od lewej: prof. dr hab. Halina Buczkowska, prof. dr hab. Stanisław Mazur, dr hab. Jacek Nawrocki oraz prof. dr hab. Marek Gajewski – Prodziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie

prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski – zastępca dyrektora ds. naukowych Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach

Od lewej: dr Ivo Ondrasek – Prodziekan Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego w Brnie – Lednicach i dr hab. Jacek Nawrocki

Od lewej: prof. dr hab. Stanisław Cebula, prof. dr hab. Barbara Michalik, dr Stanisław Flaga oraz prof. dr hab. Halina Buczkowska

Od lewej: prof. dr hab. Stanisław Mazur, prof. dr hab. Rafał Barański i dr hab. Jacek Nawrocki

Od lewej: prof. dr hab. Edward Kunicki i dr hab. Jacek Nawrocki

Od lewej: prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski i dr hab. Jacek Nawrocki

Od lewej: dr hab. Jan Kopytowski prof. UWM i dr hab. Jacek Nawrocki

Prof. dr hab. Tadeusz Gadacz – AGH Kraków

Profesor Anna Keutgen z University of Natural Resources and Life Sciences BOKU

Od lewej: prof. dr hab. Anita Biesiada – Prodzikan Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego UP we Wrocławiu, dr hab. Jan Kopytowski prof. UWM i dr hab. Jacek Nawrocki

Od lewej: dr hab. Józef Piróg, prof. UP w Poznaniu, prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, prof. dr hab. Stanisław Cebula, prof. drhab. Barbara Michalik, dr Stanisław Flaga oraz prof. dr hab. Włodzimierz Sady – Rektor UR w Krakowie

ZIEMIA ROŚLINA CZŁOWIEK
OGÓLNOPOLSKA OGRODNICZA KONFERENCJA NAUKOWA
EDYCJA 20-21 WRZEŚNIA 2017

Uczestnicy Konferencji Naukowej „Ziemia – Roślina – Człowiek”

Lista osób uhonorowanych podczas Jubileuszu 30-lecia Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych

Medale PTNO

- 1/ prof. dr hab. Andrzej Libik
- 2/ prof. dr hab. Jan Dyduch
- 3/ prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
- 4/ prof. dr hab. Zdzisław Kawecki
- 5/ prof. dr hab. Rafał Barański
- 6/ prof. dr hab. Stanisław Mazur
- 7/ prof. dr hab. Krystyna Elkner
- 8/ prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
- 9/ dr hab. Jan Kopytowski, prof. UWM

Medale jubileuszowe 30-lecia PTNO

1/ JM Rektor UR w Krakowie – prof. dr hab. Włodzimierz Sady

Członkowie założyciele

2/ prof. dr hab. Andrzej Libik (również członek honorowy PTNO i były prezes)

3/ prof. dr hab. Tadeusz Hołubowicz (również członek honorowy PTNO)

4/ prof. dr hab. Eberhart Makosz

5/ prof. dr hab. Marian Kossowski (również członek honorowy PTNO)

6/ prof. dr hab. Józef Nurzyński

7/ prof. dr hab. Władysław Poniedziałek

Członkowie Honorowi

8/ prof. dr hab. Barbara Michalik

9/ prof. dr hab. Stanisław Cebula (również były prezes)

10/ prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski

11/ prof. dr hab. Maria Szymańska

12/ dr hab. Józef Piróg, prof. UP w Poznaniu

Byli Prezesi ZG PTNO

13/ prof. dr hab. Edward Kunicki

14/ dr hab. Piotr Siwek, prof. UR w Krakowie

Zasłużeni w Oddziałach

Skierniewice

15/ prof. dr hab. Franciszek Adamicki

16/ prof. dr hab. Krystyna Elkner

17/ prof. dr hab. Małgorzata Korbin

18/ prof. dr hab. Edward Żurawicz

19/ dr inż. Agnieszka Masny

Lublin

20/ prof. dr hab. Halina Buczkowska

21/ prof. dr hab. Jan Dyduch

22/ prof. dr hab. Jerzy Hortyński

23/ prof. dr hab. Tadeusz Kęsik

24/ prof. dr hab. Mirosław Konopiński

Poznań

25/ prof. dr hab. Mieczysław Czekalski

26/ prof. dr hab. Anna Golcz

27/ dr hab. Elżbieta Kozik

28/ dr inż. Jolanta Lisiecka

Warszawa

- 29/ prof. dr hab. Janina Gajc-Wolska
- 30/ prof. dr hab. Jolanta Kobryń
- 31/ prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt
- 32/ prof. dr hab. Kazimierz Tomala
- 33/ dr hab. Dariusz Wrona, prof. SGGW w Warszawie

Olsztyn

- 34/ prof. dr hab. Zdzisław Kawecki
- 35/ prof. dr hab. Brygida Wróblewska-Wierzbicka
- 36/ dr hab. Jan Kopytowski, prof. UWM
- 37/ dr hab. Anna Bieniek
- 38/ dr inż. Łucja Michalik

Wrocław

- 39/ prof. dr hab. Anita Biesiada
- 40/ Bonny Heeren (dyrektor generalny firmy de Saint-Gobain Cultilene)
- 41/ Tomasz Badzian (dyrektor sprzedaży firmy de Saint-Gobain Cultilene w Polsce i krajach wschodnich)

Szczecin

- 42/ prof. dr hab. Marian Orłowski
- 43/ dr hab. Renata Dobromilska, prof. ZUT w Szczecinie
- 44/ dr hab. Piotr Chełpiński

Kraków

- 45/ prof. dr hab. Adela Adamus
- 46/ prof. dr hab. Maria Klein
- 47/ prof. dr hab. Włodzimierz Lech
- 48/ dr hab. Monika Bieniasz
- 49/ dr hab. Andrzej Kalisz
- 50/ dr hab. Jan Skrzyński
- 51/ dr inż. Jerzy Kurzawiński
- 52/ mgr Ewa Kowalczyk-Oplustil

Pozostałe osoby

- 53/ prof. Robert Pokluda – Dziekan Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego w Brnie-Lednicach
- 55/ dr Stanisław Flaga – Małopolski Urząd Marszałkowski
- 56/ mgr Andrzej Nowak – prezes Towarzystwa Ogrodniczego w Krakowie

Jubileusz 50-lecia pracy naukowej i dydaktycznej prof. dra hab. Mikołaja Knafliewskiego

W roku 2017 jubileusz 50-lecia pracy naukowej i dydaktycznej obchodził prof. dr hab. Mikołaj Knafliewski.

Pan Profesor urodził się 5 września 1943 r. w Opolu Lubelskim. W roku 1966 ukończył studia na Wydziale Ogrodniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu i rozpoczął pracę na etacie asystenta-stażysty w Katedrze Genetyki i Hodowli Roślin Ogrodniczych, a od października 1967 r. – asystenta w Katedrze Warzywnictwa. Po obronie doktoratu w 1975 r. objął stanowisko adiunkta. W 1987 r. uzyskał habilitację, nagrodzoną przez Ministra Edukacji Narodowej. W roku 1991 został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego. W roku 1995 nadano Mu tytuł profesora, a w roku 2002 został mianowany profesorem zwyczajnym. W latach 1990–1993 pełnił funkcję Prodziekana ds. nauki, a w okresie 1996–2002 Dziekana Wydziału Ogrodniczego. W latach 1994–2009 kierował Katedrą Warzywnictwa.

Na przestrzeni lat prof. dr hab. Mikołaj Knafliewski zajmował się różnymi aspektami warzywnictwa polowego. Tematyka Jego badań obejmowała zagadnienia związane z nawożeniem oraz potrzebami wodnymi i nawadnianiem roślin warzywnych, a także oceną odmian warzyw dla przemysłu przetwórczego. Zajmował się również problemami sterowania, uprawą oraz modelami i prognozowaniem plonowania warzyw. Jednak Pan Profesor jest przede wszystkim uznanym w świecie specjalistą w dziedzinie biologii i uprawy szparaga. Przez prawie 50 lat, we współpracy z placówkami krajowymi oraz zagranicznymi, prowadził i koordynował kompleksowe badania nad tym gatunkiem. Był zapraszany z wykładami na temat szparaga do wielu

krajów świata. Wyniki Jego badań, jak również szeroko zakrojona działalność promocyjna, przyczyniły się do rozwoju produkcji i konsumpcji tego warzywa w naszym kraju.

Pan Profesor kierował ośmioma projektami badawczymi (grantami) i brał udział w innych projektach, w tym także w ramach 5. programu Ramowego UE ASPIRE (*Asparagus – Integrating Research on Decline in Europe*). Wykonał ponad 20 zleconych prac badawczych.

Łącznie dorobek naukowy Profesora Knafliewskiego obejmuje 420 pozycji, w tym 133 oryginalne prace twórcze, 28 artykułów naukowych, 26 podręczników, skryptów i monografii, 21 rozdziałów oraz redakcję naukową dwóch podręczników akademickich z zakresu warzywnictwa, 131 referatów i komunikatów naukowych, a także blisko 100 artykułów popularno-naukowych.

Profesor Knafliewski był autorem programów przedmiotów Warzywnictwo, Wybrane zagadnienia z warzywnictwa, a także Ogrodnictwo zrównoważone w języku polskim i angielskim oraz Metodologia badań naukowych na Studium Doktoranckim.

W czasie pełnienia funkcji Dziekana Wydziału Ogrodniczego Pan Profesor doprowadził do powołania nowych specjalności na kierunku Ogrodnictwo: Produkcja i zarządzanie na studiach zamiejscowych w Marszewie, a w Poznaniu – Kształtowanie terenów zieleni na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, magisterskich studiów z wykładowym językiem angielskim o specjalności Hodowla roślin i nasiennictwo, a także powołania przy Wydziale Ogrodniczym stacjonarnego i niestacjonarnego Studium Doktoranckiego. Profesor opracował program tego Studium i był jego kierownikiem w latach 2003–2009.

Pod opieką Pana Profesora Knafliewskiego zostało wykonanych ponad 130 prac magisterskich, w tym trzy przez studentów z Chin. Był też opiekunem kilku prac inżynierskich. Pięć prac magisterskich zostało nagrodzonych przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa Naczelnej Organizacji Technicznej jako najbardziej przydatne dla praktyki ogrodniczej, a jedna przez Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych. Profesor wykonał recenzje kilkudziesięciu prac magisterskich i inżynierskich. Zorganizował zagraniczne praktyki studenckie w USA, a także praktyki w Polsce dla studentów z Wyższej Szkoły Rolniczej w Humaniu na Ukrainie. Prowadził wykłady na Międzynarodowych Kursach Produkcji Warzyw w Holandii i Chinach, a także na Uniwersytecie Rolniczym w Wageningen, Uniwersytecie Humboldta w Berlinie, Uniwersytecie Arystotelesa w Salonikach, Wyższej Szkole Rolniczej w Humaniu, Szkole Ogrodniczej w Lepaa w Finlandii i w Veitshoechheim w Niemczech. Odbił kilka dłuższych staży zagranicznych i około 60. krótszych wizyt, w tym ponad 20 związanych z udziałem w międzynarodowych kongresach, konferencjach i sympozjach.

Profesor Mikołaj Knafliewski był promotorem w dziewięciu przewodach doktorskich. Wykonał łącznie 20 recenzji prac doktorskich, habilitacyjnych oraz wniosków o tytuły i stanowiska profesora, a także tytuł doktora honoris causa. Był ponadto recenzentem pracy doktorskiej zrealizowanej na Uniwersytecie w Palmerston North w Nowej Zelandii.

Pan Profesor sprawował ponad 40 funkcji na Uczelni i kilkanaście poza nią, w organizacjach krajowych i międzynarodowych. Oprócz funkcji Dziekana i Prodziekana Wydziału oraz kierownika Katedry Warzywnictwa, był członkiem komisji senackich, przewodniczącym i członkiem komisji rektorskich, wydziałowych i dziekańskich. Będąc dziekanem pozyskał środki finansowe i zrealizował inwestycje związane z rozbudową i modernizacją bazy badawczej i dydaktycznej Wydziału. Przyczynił się również do pozyskania znacznych środków finansowych na rzecz Uczelni, pełniąc funkcję przewodniczącego Rektorskiej Komisji ds. Sprzedaży Nieruchomości.

Prof. dr hab. Mikołaj Knafliewski jest członkiem założycielem i członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Pełnił w nim funkcję sekretarza i przewodniczącego Oddziału Poznańskiego, członka Zarządu Głównego i wiceprzewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej. Zasiadał w radach naukowych

Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach i Centralnego Ośrodka Badań Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. Jest członkiem Rady Programowej (*Editorial Advisory Board*) *Journal of Horticultural Research* (poprzednio *Vegetable Crops Research Bulletin*) i Rady Naukowej (*Scientific Board*) *Acta Scientiarum Polonorum, seria Hortorum Cultus*. Pełnił też funkcję eksperta Centralnej Komisji Akredytacyjnej oraz programu Foresight. W latach 2011–2014 pan Profesor był wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Ogrodniczych Polskiej Akademii Nauk, a w latach 2003–2014 przewodniczącym Sekcji Warzywniczej tego Komitetu. W latach 1972–2009 był członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych i jego sekcji warzywniczej oraz grup roboczych *Timing Field Vegetable Production* i *Asparagus*. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego i przewodniczącego tej drugiej grupy. Jest członkiem założycielem i członkiem honorowym Polskiego Związku Producentów Szparaga. Był organizatorem lub współorganizatorem ponad 20. konferencji naukowych oraz kilkunastu konferencji prasowych promujących szparaga.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Pan Profesor został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Edukacji Narodowej, a także innymi medalami i odznakami resortowymi oraz regionalnymi. Został ponadto uhonorowany trzema nagrodami Ministra oraz ponad trzydziestoma nagrodami JM Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Działalność Pana Profesora, który po przejściu na emeryturę w 2013 roku określa siebie mianem „aktywnego pracownika nieetatowego”, nadal jest doceniana przez liczne gremia. W roku 2017 Polski Związek Producentów Szparaga nagroził Pana Profesora statuetką „Złote Szparagi” za wybitne zasługi w promocji produkcji i konsumpcji tego warzywa w Polsce. Pan Profesor uzyskał też medal dla ekspertów zagranicznych za wybitne zasługi dla rozwoju ekonomicznego, kulturalnego i społecznego regionu Hangzhou w Chinach („*Qianjiang Friendship Award*” for their outstanding contributions to Hangzhou’s economic, cultural and social development). Za wieloletnią działalność na rzecz Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, z okazji Jubileuszu 30-lecia, przyznano Panu Profesorowi medal jubileuszowy i honorowy Towarzystwa.

mgr Anna Zaworska

dr inż. Jolanta Lisiecka

Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Awanse i wyróżnienia

Stopień doktora uzyskali:

mgr inż. arch. Marcin Iwanek z UP w Lublinie

mgr inż. Justyna Szwejda-Grzybowska, mgr inż. Andrzej Lewandowski, mgr Aleksandra Trzewik i mgr Magdalena Ptaszek z IO w Skierniewicach

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

dr Barbara Hawrylak-Nowak, dr Ewa Zalewska, dr Agnieszka Najda i dr Renata Matraszek-Gawron z UP w Lublinie

dr Piotr Lewandowski (2016) i dr Grzegorz Łysiak (2016) z UP w Poznaniu

Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:

dr hab. inż. Elżbieta Wojciechowicz-Żytko i dr hab. Agnieszka Sękara z UR w Krakowie
prof. dr hab. Włodzimierz Breś z UP w Poznaniu

Medal brązowy za długoletnią służbę otrzymali:

dr inż. Anna Kapczyńska z UR w Krakowie
dr Katarzyna Kmiec, dr Tomasz Lipa, dr Aneta Sulborska i dr Mariusz Szmagara z UP w Lublinie
dr hab. Zofia Żydlik z UP w Poznaniu

Nagroda JM Rektora UWM w Olsztynie

dr hab. inż. Anna Bieniek – za działalność organizacyjną

Nagroda JM Rektora UP w Poznaniu

prof. dr hab. Barbara Politycka – za całokształt pracy (nagroda indywidualna I stopnia)
prof. dr hab. Marek Siwulski – za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe (nagroda indywidualna II°)
dr hab. Hanna Piekarska-Boniecka prof. nadzw – za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe (nagroda indywidualna III°)
dr hab. Lidia Irzykowska, dr hab. Agnieszka Krzymińska, dr Jolanta Lisiecka, dr Marcin Kolasiński za osiągnięcia organizacyjne (nagroda zespołowa II°)

Nagroda JM Rektora ZUT w Szczecinie

dr hab. Ireneusz Ochmian – za osiągnięcia naukowe (nagroda III°)
prof. dr hab. Dorota Jadczak, dr hab. Piotr Chełpiński, prof. ZUT i dr hab. Ireneusz Ochmian – za osiągnięcia dydaktyczne (nagroda zespołowa II°)

Od roku akad. 2017/2018 **dr hab. Beata Janowska** pełni funkcję Prodziekana ds. studiów Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Medal pamiątkowy „Academia Rerum Rusticarum Posnaniensis” za szczególne zasługi dla rozwoju rolnictwa oraz terenów wiejskich otrzymali Państwo Anna i Karol Pawlakowie – właściciele firmy Vitroflora, członkowie wspierający PTNO

2.03.2017 r. z okazji 10-lecia istnienia czasopisma „Zieleń miejska” **prof. dr hab. Mieczysław Czekalski** otrzymał **Dyplom dla znakomitego Autora** z podziękowaniami za długoletnią i profesjonalną współpracę.

21 lipca 2017 r. podczas uroczystej ceremonii **profesorowi dr. hab. Mikołajowi Knaflewskiemu** został wręczony **medal „Qianjiang Friendship Award” for foreign experts for their outstanding contributions to Hangzhou’s economic, cultural and social development** (dla ekspertów zagranicznych za wybitne zasługi dla rozwoju ekonomicznego, kulturalnego i społecznego regionu Hangzhou). Region ten, liczący ponad 21 mln mieszkańców, znajduje się w środkowo-wschodnich Chinach. Medal otrzymało w tym roku 11 osób z całego świata: Anglii, Australii, Chile, Francji, Japonii, Kanady, Polski, Szwajcarii i USA. Reprezentowali oni m.in. takie dziedziny jak medycyna, nauka języka angielskiego, oprogramowanie internetowe, elektronika, ochrona środowiska, budowa jachtów czy projektowanie mody.

W uzasadnieniu do wniosku dla Profesora Knafliewskiego podkreślono przede wszystkim Jego wybitny wkład we wprowadzeniu innowacyjnych technologii produkcji szparaga oraz stworzenie pierwszego w prowincji Zheijang banku genów tej rośliny. Doceniono również kształcenie personelu technicznego w zakresie oceny roślin szparaga i wyboru najlepszych osobników do hodowli nowych odmian. Za niezwykle cenne uznano umożliwienie grupie chińskich producentów i przedsiębiorców zapoznania się z produkcją i badaniami nad szparagiem w Polsce, Niemczech i we Włoszech. Zaznaczono też, że wszystkie te działania przyniosły wymierne efekty ekonomiczne.

mgr Anna Zaworska

Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Fot. organizatorzy

Fot. organizatorzy

Fot. M. Knaflowski

Fot. M. Knaflowski

Mgr Zofia Wojciechowska (Instytut Hortiterapii w Mrągowie), członek Poznańskiego Oddziału PTNO, otrzymała nagrodę Generalnego Konserwatora Zabytków za zajęcie III miejsca w Konkursie „Zabytek Poznany” za projekt pt. „Ządzborskie pola pamięci – żywy duch miejsca” oraz nagrodę Fundacji Tarnowska Rada Kultury i Instytutu Rozwoju i Strategii Inter Charrette – statuetka „Hektor 44” za 10 lat pracy w zakresie innowacji hortiterapii i realizacji programów prozdrowotnych.

Mgr Halina Mnichowska („Spójnia” Nochowo, członek Poznańskiego Oddziału PTNO) otrzymała Brązowy Krzyż Zasługi za całokształt pracy hodowlanej w Dziale Roślin Strączkowych – „Spójnia” Nochowo.

XIV Konkurs na najlepszą pracę magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 8 grudnia 2017 r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej.

Oddział Krakowski:

Do konkursu wpłynęło siedem prac. Zwyciężył mgr inż. Adam Fryc z pracą pt. „Występowanie bzygowatych na terenie Doliny Kluczwody” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Wojciechowicz-Żyto z Katedry Ochrony Roślin UR w Krakowie. Wyróżnienie uzyskał mgr inż. Sławomir Pstraś za pracę pt. „Projekt zieleni w ogrodzie zimowym w Zakładzie Długoterminowej Opieki Medycznej w Makowie Podhalańskim”, wykonaną pod kierunkiem dr inż. Bożeny Szewczyk-Taranek z Katedry Roślin Ozdobnych UR w Krakowie.

Oddział Lubelski:

Do konkursu wpłynęło pięć prac. Zwyciężyła mgr Dorota Malecka z pracą pt. „Wpływ stosowania kwasów humusowych na plonowanie oraz skład chemiczny truskawki uprawianej w systemie bezglebowym NGS (*New Growing System*)”, wykonaną pod kierunkiem dr. hab. Zbigniewa Jarosza w Katedrze Uprawy i Żywienia Roślin UP w Lublinie.

Oddział Olsztyński:

Zwyciężyła praca mgr Natalii Bielskiej pt. „Minimalne wymagania pokarmowe kultur in vitro *Chamedaphne calyculata* (L.) Moench.” wykonana w Katedrze Botaniki i Ochrony Przyrody UWM w Olsztynie, pod kierunkiem dr inż. Anny Żróbek-Sokolnik.

Oddział Poznański:

Do konkursu zgłoszono trzy prace. Zwyciężyła mgr inż. arch. kraj. Lilianna Jędrzejczak z pracą pt. „Dendroflora wybranych zabytkowych cmentarzy powiatu poznańskiego wraz z projektem koncepcyjnym rewaloryzacji wybranego obiektu” wykonaną w Katedrze Dendrologii, Sadownictwa i Szkółkarstwa UP w Poznaniu, pod kierunkiem dr inż. Joanny Bykowskiej.

Oddział Szczeciński:

Do konkursu zgłoszono trzy prace. Zwyciężyła mgr inż. arch. kraj. Paulina Kukła z pracą pt. „Wpływ wybranych czynników na trwałość pozbiorną i wartość dekoracyjną ciętych kwiatostanów *Galtonia Decne.*” wykonaną w Katedrze Ogrodnictwa ZUT w Szczecinie pod kierunkiem dr. hab. Piotra Żurawika.

Oddział Wrocławski:

Oddział Warszawski nie przyznał w tym roku nagrody za najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej.

Oddział Wrocławski:

Do konkursu zgłoszono trzy prace. Zwyciężyła mgr inż. Agnieszka Siwik z pracą pt. „Wpływ żywych ściółek na wzrost, plonowanie i jakość owoców kilku odmian gruszy europejskiej” wykonaną pod kierunkiem dr. hab. Ireneusza Sosny, prof. UP, w Katedrze Ogrodnictwa UP we Wrocławiu.

dr hab. Jacek Nawrocki
Prezes ZG PTNO

Nowo przyjęci członkowie

Oddział w Krakowie

dr inż. Dorota Łabanowska-Bury

Oddział w Olsztynie

dr Grzegorz Fiedorowicz

Oddział w Poznaniu

mgr inż. Sabina Łukaszewicz

mgr inż. Patrycja Marciniak

mgr inż. Robert Wieczorek

Oddział w Warszawie

dr inż. Dawid Olewnicki

dr inż. Andrzej Pacholczak

mgr inż. Karolina Nowakowska

Odeszli od nas

Profesor dr hab. Jan Roman Starck

11.08.1926 – 22.03.2017

Prof. dr hab. Jan Roman Starck urodził się 11.08.1926 r. we Lwowie. Świadectwo dojrzałości otrzymał w Poznaniu w 1947 r. W tym samym roku wstąpił na Wydział Ogrodniczy SGGW, na którym 15 września 1951 r. uzyskał stopień inżyniera ogrodnika i magistra nauk agrotechnicznych. Od 01.10.1951 r. pełnił obowiązki asystenta, od 1954 r. starszego asystenta, a od 01.07.1956 r. adiunkta w Zakładzie Uprawy Roli i Nawożenia SGGW. W latach 1959–1960 przebywał na stażu naukowym w USA w Zakładzie Gleboznawstwa Uniwersytetu Wisconsin, jako stypendysta Fundacji Rockefellera. Stopień doktora nauk rolniczych i leśnych uzyskał w 1961 r. na podstawie rozprawy „Wpływ boru na pobieranie przez rośliny składników mineralnych i wody”. Rozprawę habilitacyjną pt.: „Badania nad dynamiką boru i jego dostępnością dla roślin w różnych typach gleb” przedstawił w roku

1965. W tym samym roku został mianowany docentem. W 1974 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1989 r. profesora zwyczajnego.

Praca badawcza Profesora Starcka dotyczyła mineralnego żywienia roślin i koncentrowała się na następujących obszarach: wpływie boru na pobieranie składników mineralnych oraz jego dostępności dla roślin na różnych typach gleb, przydatności torfu, kory i trocin jako substratów do uprawy roślin w warunkach szklarniowych, wpływie poziomu i stosunku składników mineralnych na plonowanie warzyw i roślin ozdobnych w tzw. uprawach bezglebowych oraz ocenie upraw techniką cienkwarstwowego filmu wodnego. Podejmował zagadnienia związane z intensyfikacją produkcji ogrodnictwa, takich jak zastosowanie ściółkowania w uprawach sadowniczych oraz ocena wapna stosowanego w procesie odkwaszania polskich gleb – problemu istotnego na wielu obszarach naszego kraju.

Pan Profesor jest autorem lub współautorem 87 publikacji naukowych, dwóch książek, trzech skryptów i jednego patentu. W rozwoju kadry naukowej ma w dorobku promocje sześciu doktorów. Był członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego, Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego oraz Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Był członkiem Komitetu Redakcyjnego Roczników Nauk Rolniczych, Seria Roślinna, redaktorem działu

Horticulture, Annals of Warsaw Agricultural University oraz członkiem Rady Redakcyjnej amerykańskiego czasopisma *Communications in Soil Science and Plant Analysis*. Aktywnie uczestniczył w działalności Komitetu Nauk Ogrodniczych Wydziału V PAN jako wieloletni przewodniczący działającego w nim Zespołu Podłoży, był członkiem Krajowego Komitetu ds. Współpracy z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Torfowym oraz członkiem Rad Naukowych Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa oraz Instytutu Warzywnictwa. Był członkiem założycielem Akademii Inżynierskiej w Polsce. Pełnił funkcje: kierownika Katedry Uprawy Roli i Nawożenia Roślin Ogrodniczych (w latach 1982–1994), prodziekana Wydziału Ogrodniczego SGGW (w latach 1967–1969) oraz Kierownika Studium Doktoranckiego Wydziału Ogrodniczego SGGW (w latach 1970–1987).

Uznaniem osiągnięć Pana Profesora są przyznane odznaczenia: Medal Komisji Edukacji Narodowej (1995 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1975 r.), Złoty Krzyż Zasługi oraz Złota odznaka NOT. Cześć Jego Pamięci!

dr hab. Marzena Wińska-Krysiak
Prodziekan ds. dydaktyki (kierunek ogrodnictwo oraz kierunek ochrona zdrowia roślin)
Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie
Kierownik Zakładu Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa

Prof. dr hab. Eugeniusz Kołota

08.03.1941 – 02.04.2017

Profesor Eugeniusz Kołota urodził się 8 marca 1941 r. w Koskowie, w woj. mazowieckim. W 1965 r. ukończył w Szczecinie Wydział Rolniczy Wyższej Szkoły Rolniczej, uzyskując tytuł magistra inżyniera specjalności ogrodnictwo. W roku 1971 otrzymał stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa,

a w 1977 r. – doktora habilitowanego w zakresie ogrodnictwa, na Wydziale Ogrodniczym SGGW w Warszawie. W 1989 r. nadano Mu tytuł profesora nauk rolniczych, a w 1995 r. – stanowisko profesora zwyczajnego. W latach 1966–1985 pracował w Katedrze Ogrodnictwa AR w Szczecinie kolejno na

stanowisku asystenta, adiunkta i docenta. Jednocześnie pełnił na Uczelni funkcję kierownika Pracowni Nawożenia Roślin Warzywnych w Katedrze Ogrodnictwa oraz prodziekana Wydziału Rolniczego ds. dydaktyki i wychowania.

W roku 1984 Pan Profesor objął kierownictwo Zakładu Ogrodnictwa, przekształconego w 1991 r. w Katedrę Ogrodnictwa na Wydziale Rolniczym AR we Wrocławiu. Funkcję tę pełnił do roku 2011. Na Uczelni powierzono mu funkcje m.in.: prorektora ds. rolniczych zakładów doświadczalnych i współpracy z gospodarką narodową oraz pełnomocnika rektora ds. rolniczych zakładów doświadczalnych. Profesor Kołota był wieloletnim członkiem senatu. Pracował w wielu komisjach rektorskich i senackich. Odbił liczne staże naukowe i misje profesorskie w wiodących ośrodkach naukowych zajmujących się problematyką ogrodniczą: w Belgii, Finlandii, Portugalii, Chorwacji, Szwecji, Norwegii, Czechach, Grecji, Francji, Hiszpanii, we Włoszech i na Węgrzech. W latach 1978–1979 był stypendystą *North Dakota State University* w Fargo, w USA. Jako *visiting profesor* wygłosił na kilku uniwersytetach europejskich wykłady m.in. na temat stanu i osiągnięć nauki, systemu szkolnictwa wyższego oraz stanu produkcji ogrodniczej w Polsce. Szczególnie cenne w dorobku naukowym Pana Profesora są badania nad doskonaleniem technologii uprawy warzyw z wykorzystaniem żywych ściółek, ochrony biologicznej roślin, ściółkowania gleby, zastosowania osłon bezpośrednich i wprowadzenia odmian odpornych na patogeny, poznanie biologii, wymagań siedliskowych i wartości odżywczej warzyw mało rozpowszechnionych w naszym kraju oraz opracowanie od podstaw technologii ich uprawy (por, roszonek, pietruszka naciowa, burak liściowy, cukinia, patison), określenie wpływu zachwaszczenia na plonowanie i jakość różnych gatunków warzyw, wyznaczenie ich krytycznej wrażliwości na zachwaszczenie czy prace nad optymalizacją mineralnego żywienia roślin ogrodniczych z uwzględnieniem m.in. nawozów zawierających inhibitory nityfikacji. Wiele osiągnięć z tego zakresu, a także

dotyczących doskonalenia technologii uprawy podstawowych w uprawie gatunków warzyw, miało wymiar praktyczny i zostało upowszechnionych w postaci licznych artykułów popularno-naukowych w fachowych czasopismach ogrodniczych. Zaproponowane rozwiązania, szczególnie dotyczące zasad integrowanej i proekologicznej metody uprawy warzyw oraz optymalizacji nawożenia azotem znalazły szerokie zastosowanie w praktyce.

Dorobek naukowy Profesora Eugeniusza Kołoty obejmuje ponad 700 pozycji opublikowanych, w tym: 295 oryginalnych prac twórczych, 214 artykułów i komunikatów naukowych na konferencje, 175 prac popularno-naukowych oraz 21 podręczników i skryptów. Wśród opracowań książkowych, których Pan Profesor jest autorem, a w części także redaktorem merytorycznym, 11 stanowią podręczniki akademickie, pięć – książki przeznaczone dla praktyki ogrodniczej i pięć – skrypty oraz przewodniki dla studentów.

Profesor Eugeniusz Kołota był promotorem dziewięciu prac doktorskich i 96 prac magisterskich.

Spośród Jego podopiecznych trzy osoby uzyskały tytuł profesora, a kolejne trzy – stopień doktora habilitowanego. Pan Profesor wykonał 133 recenzje związane z awansem pracowników naukowych, w tym 43 prac doktorskich, 32 rozpraw habilitacyjnych, 37 opinii dorobku na tytuł profesora, 18 na stanowisko profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego oraz trzy opinie na tytuł doktora honoris causa. Ponadto, opracował 365 recenzji wydawniczych oryginalnych prac twórczych oraz 151 recenzji projektów KBN, MNiSW oraz NCBiR. Brał także udział w realizacji centralnych i resortowych programów badawczych, grantu międzynarodowego US-Israel CDR oraz ośmiu projektów MNiSW, w tym w sześciu jako kierownik grantu.

Do najważniejszych osiągnięć dydaktycznych Pana Profesora należy zaliczyć uwieńczone powodzeniem prace nad utworzeniem studiów ogrodnich na Wydziale Rolniczym (obecnie Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu), funkcjonujących początkowo jako specjalizacja, następnie od 1996 r. jako specjalność, a od 2001 r. jako kierunek ogrodnictwo z trzema poziomami kształcenia: inżynierskim, magisterskim i doktorskim. Zaplecze naukowe dla tego kierunku są stworzone od podstaw i funkcjonujące w ramach Katedry Ogrodnictwa stacje badawczo-dydaktyczne w Psarach i Samotworze. Obydwie zostały uznane przez Państwową Komisję Akredytacyjną jako modelowe w skali kraju.

Bardzo bogata była również organizacyjna działalność Profesora Kołoty. Był m.in. wiceprzewodniczącym Komitetu Redakcyjnego *Folia Horticulturae*, członkiem Komitetu Redakcyjnego *Vegetable Crops Research Bulletin*, Komitetu Redakcyjnego Roczników AR w Poznaniu, członkiem Rady Naukowej *Acta Scientiarum Polonorum s. Hortorum Cultus*, a od 2013 r. Komitetu Redakcyjnego *Journal of Horticultural Research*, przewodniczącym Sekcji Ogrodniczej KBN (w latach 1992–2003) oraz Panelu Nauk o Roślinach Uprawnych MNiSW (w latach 2007–2010), jak również ekspertem Państwowej Komisji Akredytacyjnej (w latach 2004–2006) i członkiem Zespołu Ekspertów Nauk Rolniczych przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego ds. Ogrodnictwa oraz Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych (w latach 2007–2012). Był ponadto członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodnich.

Profesor Eugeniusz Kołota był człowiekiem bardzo pracowitym, skromnym, lubianym przez studentów i współpracowników z Katedry Ogrodnictwa, cenionym przez władze Wydziału i Uczelni, jak również przez środowisko naukowe naszego kraju zajmujące się ogrodnictwem.

Cześć Jego pamięci!

dr inż. Piotr Chohura
Sekretarz Oddziału PTNO we Wrocławiu

Prof. dr hab. Marek Jerzy

05.06.1939 – 21.07.2017

Pan Profesor urodził się 5 czerwca 1939 r. w Bydgoszczy. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego i szkoły muzycznej rozpoczął studia na Wydziale Ogrodniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Pasjonowała Go fizjologia roślin oraz metoda *in vitro*, wprowadzana wówczas do nauki i praktyki ogrodniczej metoda rozmnażania roślin. W czasie studiów był sportowcem wyczynowym i kilkakrotnie uzyskał

tytuł mistrza Polski, ustanawiając kilka rekordów w biegach na różnych dystansach.

Po ukończeniu studiów ogrodnich w latach 1961–1963 Profesor Marek Jerzy był zatrudniony jako asystent w Katedrze Roślin Ozdobnych Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. W latach 1963–1971 prowadził własne gospodarstwo ogrodnicze, gdzie łączył wiedzę teoretyczną z praktyką – uprawiał

rośliny i prowadził własne doświadczenia, które później wykorzystywał w pracy naukowej. W 1971 r. ukończył studia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i objął kierownictwo Pracowni Ogrodnictwa w utworzonej dwa lata wcześniej bydgoskiej Filii Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu. Kierował nią do 2002 r., w czasie wielu reorganizacji jednostki (w późniejszej Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy).

Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa Pan Profesor uzyskał na Wydziale Ogrodniczym Akademii Rolniczej w Poznaniu w 1974 r., po przedłożeniu rozprawy „Wpływ różnych źródeł światła i kwasu 3-indolilomastowego na ukorzenianie sadzonek złocieni ogrodowych (*Chrysanthemum x hortorum* Bailey) cv. Bornholm”. Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa otrzymał w 1980 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, na podstawie nagrodzonej później przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozprawy „Sterowanie czynnikiem światła w całorocznej uprawie złocieni ogrodowych (*Chrysanthemum x hortorum* Bailey)”. W 1989 r. uzyskał tytuł profesora

nauk rolniczych, a stanowisko profesora zwyczajnego w 1991 r. W latach 1981–1996 sprawował godności prodziekana i dziekana Wydziału Rolniczego (trzy kadencje) oraz prorektora ds. rozwoju i organizacji Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. W latach 2000–2009 kierował Katedrą Roślin Ozdobnych Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Profesor dr hab. Marek Jerzy opublikował łącznie 358 prac, w tym: 96 oryginalnych rozpraw, 108 artykułów i komunikatów naukowych, 141 publikacji popularnonaukowych oraz 13 podręczników i monografii naukowych (samodzielnych i współautorskich). Był autorem kilkunastu wyhodowanych odmian chryzantemy i gerbery. Odbił 18 staży i wyjazdów naukowych w kraju i za granicą. Brał udział w sympozjach i kongresach naukowych.

Tematyka badawcza prof. dr. hab. Marka Jerzego dotyczyła: współdziałania światła i substancji wzrostowych w ukorzenianiu sadzonek roślin ozdobnych (pędowych i liściowych), kwitnienia chryzantem uprawianych pod szkłem w warunkach kontrolowanego i naturalnego fotoperiodu, reakcji szklarniowych roślin ozdobnych i warzyw na stres mechaniczny, metod uprawy róż pod osłonami i w gruncie, zastosowania sztucznych źródeł światła jako substytutu światła dziennego w zimowej uprawie cebulowych i bulwiastych roślin ozdobnych, pędzenia narcyzów z cebul chłodzonych „na mokro”, hodowli mutacyjnej chryzantemy, gerbery i goździka, stanu odżywienia chryzantem w uprawie całorocznej, a także trwałości pozbiorniczej chryzantem uprawianych w doniczkach.

Profesor Marek Jerzy wypromował 11 doktorów oraz 122 magistrów inżynierów rolnictwa i ogrodnictwa. Wykonał wiele recenzji prac doktorskich, rozpraw habilitacyjnych, opinii o stanowisko profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego oraz o tytuł naukowy. Za swoją działalność otrzymał medal Ministra Rolnictwa, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złoty Krzyż Zasługi oraz Medal Prezydenta Bydgoszczy.

Pan Profesor należał do Bydgoskiego Oddziału Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów

i Techników Ogrodnictwa, Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Komisji Roślin Ozdobnych Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, Komitetu Nauk Ogrodniczych Polskiej Akademii Nauk, Głównej Komisji Kwalifikacyjnej ds. Stopni Specjalizacji Zawodowej Instytutu Kształcenia Nauczycieli w Warszawie oraz Rady Naukowej *Acta Scientiarum Polonorum, Hortorum Cultus*.

Pan Profesor Marek Jerzy zapisał się w historii Katedry Roślin Ozdobnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu jako wspaniały Kierownik, wspierający pracowników i mobilizujący ich do pracy. Każdy z nas

wiele zawdzięcza Panu Profesorowi. Wszyscy obecni pracownicy albo wykonali pod opieką Pana Profesora prace doktorskie, albo przygotowali rozprawy habilitacyjne. Profesor miał wiele życzliwości nie tylko dla nas. Pozostanie w naszej pamięci jako wybitny naukowiec, mądry nauczyciel, troskliwy i życzliwy człowiek, mający duże poczucie humoru, ale też dla każdego dobrą radę, potrafiący rozładowywać napięcia, pogodny i uśmiechnięty, mimo zmagania się w ostatnich latach z chorobą.

dr hab. Agnieszka Krzywińska
Kierownik Katedry Roślin Ozdobnych UP
w Poznaniu

Prof. dr hab. Henryk Chmiel

16.04.1932 – 25.08.2017

Prof. dr hab. Henryk Chmiel urodził się 16 kwietnia 1932 r. w Hucie koło Bydgoszczy. Studia wyższe pierwszego stopnia ukończył w 1955 r. na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie uzyskując dyplom inżyniera ogrodnika, a w 1957 r. roku studia drugiego stopnia jako magister ogrodnictwa. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych nadała mu w 1965 r. Rada Wydziału Ogrodniczego SGGW w Warszawie na podstawie rozprawy doktorskiej: „Badania głównych siedlisk i typów konwalii (*Convallaria majalis*) na stanowiskach naturalnych w Polsce oraz badanie jej potrzeb pokarmowych”. W 1988 r. ta sama Rada Wydziału nadała mu stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, na podstawie ogólnego dorobku naukowego i przedłożonej rozprawy habilitacyjnej pt. „Przechowywanie sadzonek goździków w warunkach normalnego i obniżonego ciśnienia atmosferycznego oraz obniżonej temperatury”. W 1997 r. uzyskał tytuł profesora nauk rolniczych.

Badania naukowe przeprowadzone przez prof. dr. hab. Henryka Chmiela obejmowały istotne zagadnienia z zakresu fizjologii roślin ozdobnych, ich

agrotechniki i biologii kwitnienia: opracowanie zasad dolistnego nawożenia roślin ozdobnych, usprawnienie technologii wegetatywnego rozmnażania gerber, zwiększenie produktywności roślin matecznych

goździków, opracowanie składu preparatów do ukorzenia sadzonek, ulepszenie metod intensywnego rozmnażania hiacyntów, udoskonalenie metod preparowania i przechowywania frezji, a także opracowanie technologii uprawy eustomy i gipsówki.

W 1986 r. Urząd Patentowy przyznał Panu Profesorowi świadectwo autorskie o dokonaniu wynalazku „Środek przyspieszający ukorzenianie się sadzonek zielnych roślin ozdobnych” (patent nr 200843). Ważnym osiągnięciem naukowym i gospodarczym było wykazanie możliwości długotrwałego przechowywania sadzonek złocieni i goździków w warunkach obniżonego ciśnienia atmosferycznego i temperatury.

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego wartość dorobku naukowego Profesora określają osiągnięcia z zakresu nasiennictwa pantofelników, cynerarii, niecierpka i cyklamena, wprowadzenie nowatorskich zasad wykorzystania pojemników w uprawie roślin ozdobnych pod osłonami, skonstruowanie kamery do szybkiego kiełkowania nasion i ukorzeniania sadzonek roślin ozdobnych (1991 r.), introdukcja nowych odmian chryzantem i goździków szklarniowych, opracowanie metody skutecznego zwiększania efektywności wegetatywnego rozmnażania nowych odmian petunii z grupy Surfinia oraz ciekawe wyniki prac nad formami pienymi chryzantem.

Szczególnie cenną grupę publikacji w dorobku Profesora Henryka Chmiela stanowią wielokrotnie wznawiane podręczniki dla studentów akademii rolniczych. Jeden z nich – „Rośliny Ozdobne” – wyróżniony został w 1981 r. nagrodą I stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Inne prace obejmują tłumaczenie i redakcję naukową pozycji poświęconych roślinom ozdobnym i opracowanie haseł do Wielkiej Encyklopedii Powszechnej, Encyklopedii Historii II Rzeczypospolitej, podręcznika akademickiego Uprawa Roślin Ozdobnych i Wielkiej Encyklopedii Roślin.

Spektakularnym osiągnięciem Profesora Henryka Chmiela jest dorobek autorski w twórczej hodowli roślin ozdobnych i sukcesy w tworzeniu odmian

uprawnych – własna oryginalna krzyżówka międzygatunkowa *Hippeastrum chmielii*. Do Rejestru Odmian wpisane zostały dwie odmiany petunii ogrodowej (*Petunia hybrida* Vilm.) autorstwa Pana Profesora: ‘Ursynia Varsovia’ i ‘Ursynia Bydgosia’ oraz siedem odmian cyklamena perskiego (*Cyclamen persicum* Mill.): ‘Margo’, ‘Perwo’, ‘Mikola’, ‘Bianka’, ‘Marzenka’, ‘Agnes’ i ‘Beminka’.

Profesor Henryk Chmiel wypromował 16 doktorów (większość to emerytowani i obecni pracownicy KRO) oraz ponad 100 dyplomantów (głównie magistrantów).

Pan Profesor wykazywał również nieprzeciętną aktywność organizacyjną. Przez wiele lat brał udział w pracach COBORU, działał w Polskim Towarzystwie Naukowym, był członkiem Rady Naukowej Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach i Ogrodu Botanicznego PAN w Powsinie. W latach 1975–1990 uczestniczył w pracach Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN, pracował w zarządzie SITO (w latach 1958–1984), był przewodniczącym Komisji Kwalifikacyjnej Rzeczoznawców SITO, a także konsultantem oraz członkiem Rady Programowej pism: „Kwiaty”, „Owoce-Warzywa-Kwiaty” i „Ogrodnictwo”.

Profesor Henryk Chmiel kierując Katedrą Roślin Ozdobnych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW przez 25 lat (od roku 1968 do roku 1993) dał się poznać jako dociekliwy Uczony, autorytet naukowy o wyjątkowych zasługach dla polskiego środowiska kwiaciarskiego, zwłaszcza dla produkcji i upowszechniania roślin ozdobnych oraz wybitny specjalista w dziedzinie hodowli nowych odmian ozdobnych roślin kwitnących. Pan Profesor był wspaniałym dydaktykiem i wychowawcą wielu pokoleń młodych ludzi, których wprowadzał w tajniki ogrodnictwa i przygotowywał do pracy z roślinami ozdobnymi.

Cześć jego pamięci!

dr hab. Ewa Skutnik
Kierownik Katedry Roślin Ozdobnych SGGW

Informacje o działalności oddziałów

Oddział w Krakowie

Na zebraniu naukowym 22.06.2017 r. dr inż. Barbara Piwowarczyk i dr inż. Krzysztof Tokarz (UR w Krakowie) wygłosili referat pt. „Aotearoa kraj długiej, białej chmury”.

Ponadto członkowie Oddziału prowadzili intensywne prace związane z organizacją konferencji „Ziemia – Roślina – Człowiek,” towarzyszącej Jubileuszowi 30-lecia PTNO (w dniach 20–21.09.2017 r.).

Oddział w Lublinie

W roku 2017 odbyło się pięć zebrań naukowych, na których referaty wygłosili:

- 13.01.2017 r. – dr inż. Marta Monder, Polska Akademia Nauk Ogród Botaniczny, Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej w Powsinie: „Ogrody testowe i konkursy nowych odmian róż w Baden Baden i Saverne”,
- 02.06.2017 r. – dr Robert Zubel, Wydział Biologii i Biotechnologii UMCS, PTB Oddział Lubelski: „Z mszystego herbarza, czyli „farmakognozja niższa””,
- 15.11.2017 r. – prof. dr hab. Elżbieta Krzęcio-Nieczyporuk, dyrektor Instytutu Nauk o Zdrowiu, UPH w Siedlcach „Choroby cywilizacyjne a sposób żywienia”,
- 04.12.2017 r. – mgr Anna Chitryń, edukator ds. diabetologii, koordynator w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, Publiczny Szpital Kliniczny nr 4 w Lublinie „Rośliny w profilaktyce i dietoterapii cukrzycy”,
- 05.12.2017 r. – dr hab. Mirosława Chwil, Katedra Botaniki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie „Czy wszystkie rośliny leczą?” – wykład dla uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. ONZ w Biłgoraju.

Odbyły się również dwa zebrania Zarządu Lubelskiego Oddziału PTNO (11.04. i 13.06.2017 r.). Celem tych spotkań było omówienie działalności organizacyjnej i naukowej Oddziału.

Ponadto w roku 2017 członkowie Oddziału brali aktywny udział w warsztatach naukowych realizowanych w szkołach średnich, prowadzili wykłady promujące Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oraz ofertę dydaktyczną Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, uczestniczyli w imprezach dydaktyczno-naukowych (m.in. warsztaty pt. „Produkty ziołowe wykorzystane w kosmetyce”, „Mini ogródki ziołowe” na II Pikniku Żeglarskim zorganizowanym w ramach Światowych Dni Autyzmu ustanowionych przez ONZ, warsztaty pt. „Aromatyczne zioła o walorach dekoracyjnych” w imprezie pn. Majówka Rodzinna w Ogrodzie Botanicznym UMCS w Lublinie, warsztaty pt. „Mikroskopijny świat roślin leczniczych i przyprawowych” i „Zioła – źródłem substancji aromatycznych” na XII EKO pikniku rodzinnym 2017), brali udział w organizacji i przeprowadzeniu centralnych eliminacji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych oraz brali aktywny udział w przygotowaniu i realizacji „Lubelskiego Festiwalu Nauki”.

Oddział w Olsztynie

W 2017 r. odbyły się trzy zebrania członków olsztyńskiego oddziału PTNO:

- 9.06.2017 r. – podczas spotkania przewodnicząca przedstawiła aktualne kwestie dotyczące działalności członków oddziału, a także poinformowała o przygotowywanej monografii z okazji Jubileuszu 30-lecia PTNO i planach rozwoju Oddziału. Dalsza część zebrania odbyła się w Arboretum Leśnym w Kudypach.
- 7.07.2017 r. – dr hab. inż. Anna Bieniek przedstawiła sprawozdanie z posiedzenia Zarządu Głównego PTNO w Lublinie. Omówiono także sprawy bieżące Oddziału oraz przedstawiono dokumentację fotograficzną z wyjazdu do Arboretum Leśnego w Kudypach. Przewodnicząca zapoznała członków z przygotowanymi materiałami do monografii z okazji 30-lecia PTNO oraz wręczyła legitymację członkowską dr. Grzegorzowi Fiedorowiczowi. Przedstawiła działalność naukowo-organizacyjną nowego członka, który jest także administratorem internetowej bazy roślin – TaBaza – baza roślin ozdobnych (<http://tabaza.info/>) i sprawuje nadzór merytoryczny nad opisami roślin w bazie (obecnie zawiera ona ponad 8270 taksonów).
- 5.10.2017 r. – przewodnicząca Oddziału wręczyła medale i odznaczenia osobom, które nie odebrały ich we wrześniu podczas obchodów Jubileuszu 30-lecia PTNO w Krakowie. Byli to: prof. dr hab. Zdzisław Kawecki, prof. dr hab. Brygida Wierzbicka i dr inż. Łucja Michalik. W dalszej części spotkania pan dr hab. Sławomir Kalinowski z Katedry Chemii Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM przedstawił swoją pasję, jaką jest gromadzenie rzadkich gatunków roślin. Pan Doktor sadzi je w miejscowości Dębiany i opisuje na stronie internetowej www.debiany.pl. Pan Doktor podzielił się także wrażeniami ze swojej wyprawy do Gruzji. Następnie odbyła się degustacja przetworów i owoców z różnych stron świata, w tym także z ogrodów dydaktyczno-doświadczalnych UWM w Olsztynie.

Ponadto członkowie Oddziału PTNO w Olsztynie:

- uczestniczyli w organizacji, a także brali czynny udział w: VII Targach Sadownictwa i Warzywnictwa w Nadarzynie (12.01.2017 r.), II Konferencji Naukowej „Rolnictwo XXI wieku – problemy i wyzwania” w Krzyżowej (28.03.2017 r.), III Ogólnopolskim Seminarium „Hortiterapia – terapia zajęciowa dzieci i dorosłych” w Olsztynie (31.03.2017 r.), Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Rolnictwo przyjazne środowisku – paradygmaty w naukach rolniczych” w Tykocinie (24–25.05.2017 r.), X Ogólnopolskiej Naukowej Konferencji Technologów Przetwórstwa Owoców i Warzyw w Nieborowie (25–26.05.2017 r.), 3. Ogólnopolskim Seminarium MiniKiwi w Gospodarstwie „Wójtostwo” w Pyzdrach (04.06.2017 r.), *The 3rd International Conference on Agricultural and Biological Sciences (ABS 2017), Qingdao, Shandong, China* (26–29.06.2017 r.), Międzynarodowej Konferencji Naukowców „*New trends in Food safety and quality*”, *Aleksandras Stulginskis University*, w Kownie (5–8.10.2017 r.), *5 th Workshop on sea buckthorn, Euroworks 2017* w Pruszkowie (13–14.10.2017 r.), Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Straty i szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta w gospodarce rolnej, leśnej i rybackiej” w Olsztynie (24.11.2017 r.)
- brali również aktywny udział w Dniach Otwartych UWM w Olsztynie, Pikniku Inspiracji nad Małym Jeziorakiem (wraz z Kołem Ogrodników), Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki, Europejskiej Nocy Naukowców, w warsztatach i spotkaniach z uczniami szkół średnich oraz prowadzili wykłady promujące kierunek Ogrodnictwo.

4.12.2017 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału, na którym oceniono przedstawione do konkursu prace magisterskie o tematyce ogrodniczej.

Oddział w Poznaniu

W roku 2017 odbyło się pięć spotkań naukowych, w czasie których wygłoszono następujące referaty:

27.01.2017 r.

- „*Marihuana lecznicza – za i przeciw*” – dr hab. Przemysław Mikołajczak, prof. IWNiRZ, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu
- „*Potęga i piękno Chin*” – prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, Katedra Warzywnictwa, WOIAK, UP w Poznaniu

24.02.2017 r.

- „*Różnorodność i przemiany polskiej dendroflory*” – dr hab. Władysław Danielewicz, Katedra Botaniki Leśnej, Wydział Leśny UP w Poznaniu
- „*Targi ogrodnicze IPM Essen 2017*” – dr hab. Agnieszka Krzywińska, Katedra Roślin Ozdobnych, WOIAK, UP w Poznaniu

24.03.2017 r.

- „*Możliwości wykorzystania czynników biologicznych w zwalczaniu agrofagów w uprawach pod osłonami*” – dr inż. Żaneta Fiedler, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu
- „*Kult Maximona – Gwatemala*” – dr inż. Ewa Dankowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski, UP w Poznaniu

07.04.2017 r.

- „*Koncepcja rewaloryzacji Rybakówki w Gorzynie*” – mgr inż. Magda Pławsiuk – laureatka nagrody XIII edycji konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską w 2016 r. Praca zrealizowana została w Katedrze Terenów Zieleni i Architektury Krajobrazu, WOIAK, UP w Poznaniu pod kierunkiem dr. hab. Piotra Urbańskiego
- „*Woda na pustyni*” – prof. dr hab. Tadeusz Baranowski, UP w Poznaniu
- „*Dieta bezglutenowa i dieta paleo – nowe mody żywieniowe czy recepta na zdrowie?*” – mgr inż. Angelika Śmidowicz, Katedra Higieny Żywności Człowieka, Zakład Dietetyki, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu, UP w Poznaniu

10.11.2017 r.

- omówienie spraw bieżących,
- wręczenie medali PTNO osobom nieobecnym na Jubileuszu 30-lecia Towarzystwa: prof. dr. hab. dr h.c. Tadeuszowi Hołubowiczowi, prof. dr. hab. Mieczysławowi Czekalskiemu i dr hab. Elżbiecie Kozik,
- prelekcje:
 - ▷ „Jubileusz XXX-lecia PTNO” – dr inż. Jolanta Lisiecka, Katedra Warzywnictwa, WOIAK, UP w Poznaniu

- ▷ „Korea Południowa – kraj, ludzie, zwyczaje” – prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, Katedra Warzywnictwa, WOIAK, UP w Poznaniu
- ▷ „Działalność pracowni plastycznej i galerii Gminnego Ośrodka Kultury w Komornikach” – artysta plastyk Julia Kaczmarczyk-Piotrowska.

2.06.2017 r. odbył się wyjazd studyjny. Uczestnicy mieli okazję zwiedzić trzy ogrody na Kaszubach: Ogród Kasi i Andrew Bellingham (Zgorzałe), prywatny Ogród Botaniczny Zbigniewa Butowskiego (Gołubie) oraz Ogród Antoniny i Jerzego Wentów (Kościerzyna-Wybudowanie)

Ponadto odbyły się dwa spotkania Zarządu Oddziału (1.10. i 29.11.2017 r.).

Oddział w Skierniewicach

W roku 2017 Skierniewicki Oddział PTNO wspólnie ze Skierniewickim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Botanicznego zorganizował siedem spotkań naukowych, w czasie których zostały przedstawione następujące referaty:

17.01.2017 r. – dr Grzegorz J. Wolski, Katedra Geobotaniki i Ekologii Roślin, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki – „Mszaki – fascynujący mikroświat”

13.02.2017 r. – dr hab. Marcin T. Górecki – „Kultura i przyroda Archipelagu Malajskiego – Celebes”

18.04.2017 r. – dr hab. Marcin T. Górecki – „Kultura i przyroda Archipelagu Malajskiego – Jawa”

22.05.2017 r. – prof. dr hab. Bożenna Borkowska – „Indie – cz. III”

6.06.2017 r. – prof. dr hab. Krystyna Górecka, dr Karolina Górecka, dr hab. Marcin Górecki – „Kultura i przyroda Archipelagu Malajskiego – Bali”

17.10.2017 r. – prof. dr hab. Augustyn Mika – „Dusza kwiatów”

21.11.2017 r. – dr hab. Eleonora Gabryszewska, prof. IO – „Rośliny chronione – w naturze i w ogrodzie”.

Ponadto członkowie skierniewickiego Oddziału PTNO brali aktywny udział w organizacji konferencji i spotkań naukowych opisanych w rozdziale Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań.

Oddział w Szczecinie

W roku 2017 zorganizowano trzy spotkania członków Oddziału, w tym dwa wyjazdowe:

28.01.2017 r. odbył się wyjazd członków i sympatyków Towarzystwa na 82. Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa „Grüne Woche” w Berlinie. Targi „Zielony Tydzień” są największą tego rodzaju imprezą na świecie. Podczas wyjazdu można było zapoznać się ze specjalnościami regionalnymi i artykułami ekologicznymi z ponad 60 państw ze wszystkich kontynentów, z Węgrami na czele, jako krajem partnerskim tegorocznych targów. Po zwiedzaniu targów był jeszcze czas na krótką wędrowkę po Berlinie.

10.02.2017 r. na zebraniu członków Towarzystwa przewodniczący dr hab. Piotr Chełpiński, prof. ZUT przedstawił sprawozdanie z działalności Oddziału, omówił najbliższe plany dotyczące działalności Oddziału oraz zapoznał zebranych z harmonogramem spotkań i wyjazdów w roku 2017. Dr hab. Piotr Żurawik przekazał zebranim informacje dotyczące propozycji i działalności Zarządu Głównego oraz przygotowań do Jubileuszu 30-lecia PTNO i konferencji „Ziemia-Roślina-Człowiek”. Najważniejszym punktem zebrania był referat przygotowany przez Pana dr. inż. Mirosława Sitarkę z Zakładu Zasobów Genowych Roślin Ogrodniczych z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Prelegent wygłosił niezwykle interesujący wykład pt. „Historia skierniewickich kolekcji roślin sadowniczych i różnorodność zgromadzonych w nich odmian”. O historii i początkach szczecińskiego oddziału PTNO niezwykle interesująco opowiadał Pan Profesor Marian Orłowski. Zbliżający się Jubileusz naszego Towarzystwa był przyczynkiem do wzruszających i ciekawych wspomnień dla wielu uczestników zebrania. Następnie Pan mgr inż. Arkadiusz Orkiszewski z firmy DuPont zapoznał zebranych z aktualnymi zagadnieniami związanymi z zaprawianiem nasion oraz z ochroną roślin przed szkodnikami.

3.09.2017 r. PTNO, Oddział w Szczecinie zorganizował wyjazd dla członków i sympatyków na Międzynarodową Wystawę Ogrodniczą IGA Berlin 2017 „Więcej z kolorów”. Uczestnicy mieli okazję zobaczyć najważniejsze ogrodnicze atrakcje wystawy, jak międzynarodowe gabinety ogrodnicze, prezentujące nowe trendy z całego świata w ogrodnictwie i kształtowaniu krajobrazu, ogród różany, ogród dalii, ogród bylin, „Promenadę Aquatica” (ogrody wodne), wstęgę traw, obrazy chmur, ogród cmentarny oraz rozszerzenie „Ogrodów Świata”, tj. Ogród Marchii Brandenburskiej i Ogród Angielski. Teren wystawy można było podziwiać z kolejki linowej i punktu widokowego „Gaj chmur”. Jak zawsze podczas wyjazdów przewodnikiem był dr inż. Tadeusz Leśnik.

Oddział w Warszawie

W roku 2017 zorganizowano cztery spotkania członków Oddziału, w tym jedno wyjazdowe:

8.02.2017 r. – głównym punktem zebrania było opracowanie planu działania na rok 2017 (ustalenie terminów spotkań, propozycji prelekcji, wykładów tematycznych itp.). W drugiej części spotkania prof. dr hab. Stanisław W. Gawroński wygłosił prelekcję pt. „Katastrofa w Fukuszymie: Fitoremediacja szansą naprawy środowiska”. Tematyka wykładu poruszająca aktualne także w Polsce zagadnienia związane z ochroną środowiska naturalnego sprawiła, że oprócz członków OW PTNO w spotkaniu uczestniczyło 30 osób zainteresowanych prelekcją, a nie będących członkami OW PTNO.

12.04.2017 r. członkowie i sympatycy OW PTNO spotkali się, aby wysłuchać prelekcji pana Macieja Króla pt.: „LEDY technologia przyszłości czy szansa biznesowa TU i NA TERAZ?”. W przeszłości uprawa roślin uzależniona była od pory roku i pogody. Dziś ludzie mogą wpływać na te ograniczenia. W ośrodkach naukowych w Holandii oraz w Polsce od kilku lat prowadzi się intensywne badania nad możliwością wykorzystania lamp LED-owych do doświetlania roślin uprawianych pod osłonami. Ciekawy i aktualny temat sprawił, że w wykładzie uczestniczyło ponad 40 osób, które żywo komentowały wyniki badań związanych z oświetleniem LED zaprezentowanych przez przedstawiciela firmy *Philips Lighting*.

12.06.2017 r. miał miejsce kolejny wyjazd studyjny do firmy „Dary Natury” w Korycinach. W wydarzeniu tym uczestniczyli członkowie OW PTNO oraz zainteresowani pracownicy i studenci Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu (w sumie 35 osób). Uczestnicy spotkania zwiedzili Ogród Zielarski, w którym znajduje się obecnie ponad 100 różnych gatunków roślin leczniczych. W trakcie spaceru po leśnej ścieżce dydaktycznej zapoznali się także z ziołami dziko rosnącymi. Przewodnikiem po siedliskach naturalnych roślin leczniczych był dr Mirosław Angielczyk, założyciel firmy, który barwnie opowiadał o ziołach i możliwościach ich zastosowania.

05.10.2017 r. odbyło się powakacyjne zebranie OW PTNO. Przewodniczący – dr hab. Dariusz Wrona przypomniał, że Oddział Warszawski będzie organizatorem V-go Jubileuszowego Zjazdu w roku 2019. Ustalono także termin kolejnego spotkania, które odbędzie się w grudniu 2017 roku oraz tematy referatów.

Ponadto:

- członkowie Oddziału brali aktywny udział w organizacji konferencji, seminariów i wycieczek naukowych. Były to m.in.: XIII Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej, połączone z konferencją naukową pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”, Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu „Green Days”, spotkanie pt. „Zioła i rośliny lecznicze – skarb nieoceniony” zorganizowane w ramach programu „Polska Jakość Żywności – Dobro Wspólne (PQF – *Polish Quality*)”, seminarium, na którym dr Dejan Prvulovic, z Wydziału Rolnictwa Uniwersytetu w Nowym Sadzie, (Serbia) zapoznał uczestników spotkania z tematyką badań i potencjałem dydaktycznym ww. jednostki naukowej, konferencja pt. „Byliny do ogrodów i zieleni miejskiej”.

Oddział we Wrocławiu

W ramach spotkań plenarnych przedstawione zostały następujące wykłady:

10.03.2017 r.

- „Szata roślinna i krajobrazy zachodnich stanów USA” – dr inż. Jan Krężel, UP Wrocław,
- „Flora i fauna Afryki Południowej” – dr hab. Ireneusz Sosna, prof. nadzw., UP we Wrocławiu.

24.03.2017 r.

- „Ogrodnicze impresje z Chin” – prof. dr hab. Anita Biesiada, UP Wrocław
- „My American dream” – mgr inż. Magdalena Pancerz, UP Wrocław

07.04.2017 r. odbyła się prezentacja wyników pracy doktorskiej pt. „Wpływ mykoryzowych szczepów grzybów na wzrost, rozwój, plonowanie i wartość odżywczą owoców pomidora (*Lycopersicon esculentum* Mill.)” mgr. inż. Artura Dobrowolskiego z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

29.04.2017 r. – dr Maria do Carmo Horta Monteiro z *The School of Agriculture – Polytechnic Institute of Castelo Branco in the Department of Horticulture* wygłosiła referat pt. “*Phosphorus reuse: Fertilization with composts and struvite*”

22.11.2017 r. został wygłoszony referat “*Fruit production in Georgia*” autorstwa prof. Grigorija Kvartskhava z *Georgian Technical University*

24.11.2017 r. – wygłoszone zostały dwa referaty autorstwa mgr Iwony Kwiecińskiej i dr hab. Marii Licznar-Małańczuk pt.:

- „Identyfikacja związków fenolowych w owocach jabłoni”
- „Osobliwości florystyczne Trigławskiego Parku Narodowego, Plitwickich Jezior i okolic wyspy Krk”.

Poza spotkaniami plenarnymi:

27.04.2017 r. zorganizowano wyjazd terenowy do gospodarstwa ogrodniczego Królik w Chrzypsku Wielkim specjalizującego się w uprawie tulipanów i innych roślin cebulowych.

W dniach 19–20.06.2017 r. zorganizowano wyjazd na wystawę ogrodniczą BuGa IGA Berlin 2017.

W ramach współpracy międzynarodowej zorganizowane zostało spotkanie robocze dotyczące kształcenia z zakresu ogrodnictwa z przedstawicielami *Hunan University* z Chin.

26.10.2017 r. wizytowano gospodarstwo szklarniowe w Siechnicach specjalizujące się w uprawie warzyw szklarniowych. Zapoznano się ze specyfiką produkcji warzyw z zastosowaniem doświetlania asymilacyjnego.

27.10.2017 r. zorganizowano wyjazd do winnicy De Sas w Czeszycach.

14.11.2017 r. zorganizowano wyjazd do przedsiębiorstwa Carota w Bardzie Śląskim, gdzie zapoznano się z nowoczesną uprawą i przechowywaniem marchwi, porów i selerów korzeniowych.

Ponadto Wrocławski Oddział PTNO był współorganizatorem II Konferencji Naukowej pt. „Agrotechniczne aspekty uprawy winorośli i jakości wina w Polsce”, która odbyła się 30.11.2017 r.

Członkowie Wrocławskiego Oddziału PTNO byli zaangażowani w propagowanie wiedzy ogrodniczej na licznych spotkaniach i seminariach skierowanych do praktyki ogrodniczej oraz uczestniczyli w krótkoterminowych wyjazdach zagranicznych. Dr Piotr Chohura odbył wizytę w *Polytechnic Institute of Castelo Branco* w Portugalii, a mgr inż. Magdalena Pancerz odbyła staż w *Mendel University* w Lednicach.

Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań

Targi Sadownictwa i Warzywnictwa TSW 2017

W dniach 11–12 stycznia 2017 r. w Międzynarodowym Centrum Targowo-Kongresowym PTAK WARSZAW EXPO odbyła się VII. edycja Targów Sadownictwa i Warzywnictwa TSW 2017. Honorowy patronat nad Targami objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a patronat merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. W ciągu dwóch dni targów przybyli goście mogli wysłuchać szeregu wykładów związanych tematycznie z produkcją ogrodnictwem oraz uczestniczyć w Sadowniczym Forum Ekonomicznym i Krajowym Forum Grup Producentów Owoców i Warzyw. Podczas dwudniowego spotkania swoje wykłady mieli również pracownicy naukowcy Instytutu Ogrodnictwa: m.in. dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO „Owoce róży – atrakcyjna oferta dla sadownictwa i źródła związków prozdrowotnych”, dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO, prof. dr hab. Edward Żurawicz „Badania nad świdośliwką olcho listną prowadzone w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach”. Wśród wystawców swoje stoisko miał również Instytut Ogrodnictwa na którym zaprezentowane zostały materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XIII Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej – FruitPro 2017

W dniach 1–2 lutego 2017 r. w Warszawskim Centrum Wystawienniczym EXPO XXI odbyły się XIII Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej – FruitPro 2017 połączone z konferencją naukową pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”. Organizatorem spotkania była firma BASF, a partnerem – Katedra Sadownictwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

XIII MTAS FruitPro 2017 otworzyli: prof. dr hab. Wiesław Bielawski, JM Rektor SGGW oraz Cezary Urban, dyrektor Działu Crop Protection, BASF Polska.

W czasie dwóch dni odwiedzający targi mogli wysłuchać 13. wykładów dotyczących istotnych zagadnień z zakresu produkcji sadowniczej: „Sytuacja na rynku jabłek po roku 2016” – poseł Mirosław Maliszewski, prezes ZS RP; „Perspektywiczne odmiany jabłek do obrotu międzynarodowego” – dr Helwig Schwartau, AMI Hamburg, Niemcy; „Jakich jabłek oczekuje rynek w Chinach oraz na Bliskim Wschodzie?” – Chris White, prezes FruitNet, Wielka Brytania; „Przechowywanie i przygotowanie jabłek przeznaczonych na dalekie rynki” – dr Krzysztof Rutkowski, IO Skierniewice; „Prowadzenie nowoczesnego sadu grusowego” – Jos de Wit, Fruitconsult, Holandia; „Zabiegi agrotechniczne sprzyjające zawiązywaniu owoców jabłoni, gruszy i czereśni” – dr hab. Monika Bieniasz, UR Kraków; „Produkcja jabłek wysokiej jakości w uprawach pod osłonami” – Werner Baumann, doradca Landratsamt Bodenseekreis, Niemcy; „Integrowane nawadnianie sadów” – prof. dr hab. Waldemar Treder, IO Skierniewice; „Nowe rozwiązania w ochronie przed parchem jabłoni” – dr Martin Teichmann, R&D BASF, Niemcy; „Metody skutecznego ograniczania mączniaka jabłoni” – dr Sylwester Masny, IO Skierniewice; „Czerwonoowocowe odmiany jabłek – jak uzyskać ich najlepszą

jakość?” – Jos de Wit, Fruitconsult, Holandia; „Regulowanie plonowania jabłoni i gruszy przy użyciu proheksadionu wapnia i giberelin” – dr Iwona Szot, UP Lublin oraz „Jakość jabłek największym wyzwaniem dla polskich sadowników” – prof. dr hab. Kazimierz Tomala, SGGW Warszawa.

W czasie targów odbyła się też debata pt. „Szanse wzrostu eksportu polskich jabłek – jakim wyzwaniom należy sprostać?”, w której uczestniczyli: poseł Mirosław Maliszewski (prezes ZS RP), dr Zbigniew Niesio-będzki (Polsko-Chińska Rada Biznesu), Marek Marzec (Ewa Bis) i Waldemar Żółcik (Activ). Moderatorem spotkania był prof. dr hab. Kazimierz Tomala (SGGW Warszawa).

Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa zaprezentowano materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach
dr Wiesława Rosłon,
Sekretarz Oddziału PTNO w Warszawie

Szkolenie „Zrównoważone nawożenie papryki w tunelach nieogrzewanych”

28 lutego 2017 r. w miejscowości Stare Siekluki odbyło się szkolenie przeprowadzone przez dr Agnieszkę Stępowską z Instytutu Ogrodnictwa. Podczas szkolenia poruszono zagadnienia związane z prawidłowym przygotowaniem rozsady papryki do uprawy w nieogrzewanych tunelach (warunki klimatyczne i podłoże, punkt ryzyka i zapobieganie niebezpiecznym sytuacjom, jakość siewki, pikówki i rozsady, dokarmianie rozsad i diagnostyka wzrokowa zaburzeń fizjologicznych), przygotowaniem tuneli do uprawy (uprawki i nawożenie gleby). Omówiono również zasady uprawy papryki w okresie po sadzeniu i w czasie intensywnego wzrostu vegetatywnego, a także warunki uprawy i zagrożenia w okresie intensywnego kwitnienia oraz w trakcie owocowania (podstawowe żywienie i dokarmianie roślin, diagnostyka wzrokowa objawów zaburzeń fizjologicznych, chorób i obecności szkodników). W spotkaniu uczestniczyło 71 osób.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XX Międzynarodowa Konferencja Szparagowa

7 marca 2017 r. w Nowym Tomyślu odbyło się jubileuszowe spotkanie specjalistów i producentów szparagów. Organizatorami XX Międzynarodowej Konferencji Szparagowej byli: Polski Związek Producentów Szparaga, Katedra Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu. Honorowy patronat nad Konferencją objął Marszałek Województwa Wielkopolskiego, a patronat medialny TVP3.

W tym roku konferencja zgromadziła wyjątkowo liczną rzeszę uczestników, bowiem wraz z polskimi i zagranicznymi firmami reklamującymi swoje produkty, było ich około 200. Wśród gości obecni byli przedstawiciele władz samorządowych województwa, gmin oraz firm i organizacji zajmujących się wsparciem

rolnictwa. Nie zabrakło również reprezentantów z partnerskiego, niemieckiego powiatu Potsdam-Mittelmark. Władze Uczelni reprezentował dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu – dr hab. Tomasz Kosiada.

Na sali obecni byli producenci polscy oraz niemieccy i holenderscy. Po raz pierwszy wzięli udział w konferencji także przedstawiciele ze wschodniej i centralnej Polski, z woj. mazowieckiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego. Jest to potwierdzeniem skuteczności promocji produkcji i spożycia szparaga realizowanej od 50 lat przez pracowników Katedry Warzywnictwa oraz Polski Związek Producentów Szparaga.

Wicedyrektor Wydziału Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego – Marcin Nurkowski, przekazał listy gratulacyjne od Wicemarszałka Województwa Wielkopolskiego Krzysztofa Grabowskiego i od Przewodniczącej Sejmiku Województwa Wielkopolskiego dr Zofii Szalczyk.

Miłym akcentem wydarzenia było wręczenie wyróżnienia – „Złotych Szparagów” przyznanych przez Zarząd Polskiego Związku Producentów Szparaga. Otrzymał je prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski za wybitne zasługi nie tylko dla Związku, lecz również dla promocji produkcji i spożycia szparaga w naszym kraju. Pan Profesor jest m.in. inicjatorem i organizatorem 20. Krajowych i Międzynarodowych Konferencji Szparagowych.

W trakcie obrad wykładowcy z Niemiec, Anglii, Chin i Polski omówili najbardziej aktualne zagadnienia dotyczące sytuacji ekonomicznej, technologii uprawy i zbioru oraz przetwarzania szparagów.

Referat na temat sytuacji ekonomicznej produkcji szparaga w Polsce przedstawił dr Michał Trzęsowski z Katedry Ekonomii UPP. Metody uprawy szparaga zielonego, który staje się coraz bardziej popularny, także w Polsce, omówił mgr Jamie Petchell z firmy *Global Plant Genetics* z Wielkiej Brytanii. Następny, zawsze bardzo interesujący producentów temat, to odmiany szparaga. Sytuację w tym zakresie w skali europejskiej przedstawili inż. Aloys i mgr Arne Rosen z Niemiec.

Wykłady kolejnych prelegentów z Niemiec dotyczyły postępowania z wypustkami szparaga po zbiorze. Inż. Herbert Cebulla z firmy *Neubauer Automation*, zajmującej się konstrukcją najnowocześniejszych linii sortujących, objaśnił zasady działania tych wysoce wyspecjalizowanych maszyn. Mogą one uwzględniać kilkanaście parametrów sortowania, jak np. długość i grubość wypustki, jej zakrzywienie, luźne główki, zmianę barwy czy wady lub uszkodzenia mechaniczne. Dr Bernard Brückner z *Leibniz-Institut für Gemüse- und Zierpflanzenbau* omówił metody przygotowania wypustek szparaga do przechowywania tak, aby uniknąć strat wody.

Szczególnie interesujący producentów jest temat dostępnych środków do ochrony szparagarni przed chorobami i chwastami. Przedstawił go mgr inż. Włodzimierz Janusiewicz z firmy KST Konsulting Sp. z o.o. Obecnie zarejestrowanych jest dziewięć substancji aktywnych i aż 25 różnych środków ochrony roślin – osiem chwastobójczych i 17 grzybobójczych

Dr inż. Włodzimierz Krzesiński z Katedry Warzywnictwa UP w Poznaniu, w wykładzie pt. „Optymalizacja plonowania szparaga” wyjaśnił, od czego zależy plon szparagów oraz dlaczego przyspieszenie okresu zbiorów i wydłużenie okresu asymilacji wpływa na jego zwiększenie.

Drugą sesję konferencji poprowadził prof. dr hab. Czesław Sadowski, były prorektor Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

Czołowym producentem szparagów na świecie są Chiny, gdzie powierzchnia uprawy wynosi około 80 tys. hektarów, co stanowi 39% powierzchni światowej, a roczna produkcja osiąga blisko 640 tys. ton. Produkcję szparaga w tym kraju i jej wpływ na sytuację w Europie omówiła dr Wenjing Chen, koordynator współpracy międzynarodowej Chińskiego Związku Przedsiębiorców Szparagowych. Dla porównania produkcja szparagów w roku 2014 w całej Europie wyniosła 290 tys. ton, w tym w Polsce 5 tys. ton.

Zagadnienie o szerszym zasięgu czasowym przedstawił prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski w referacie pt. „50 lat w produkcji i badaniach nad szparagiem w Polsce”. Temat ten jest Profesorowi bardzo dobrze znany, ponieważ badania nad szparagiem prowadził od początku pracy w Katedrze Warzywnictwa, czyli od 1967 r.

Jubileuszową konferencję uświetnił swoim doskonałym występem Zespół Pieśni i Tańca „Łany” z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Konferencja była zorganizowana na wysokim, międzynarodowym poziomie, z symultanicznym tłumaczeniem referatów. Oprawę artystyczną stanowiły plakaty autorstwa mgr Anny Zaworskiej przypominające 19 poprzednich konferencji oraz dwie małe wystawy fotografii: „Cztery pory roku w szparagarni” i „Najpiękniejsze polskie szparagarnie”.

prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
mgr Anna Zaworska

Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Otwarcie XX Międzynarodowej Konferencji Szparagowej (fot. A. Zaworska)

Uczestnicy XX Międzynarodowej Konferencji Szparagowej (fot. Starostwo Nowotomyskie)

Złote Szparagi dla Profesora Knafliewskiego (fot. Starostwo Nowotomyskie)

Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Łany” (fot. A. Zaworska)

Stoiska firm biorących udział w konferencji (fot. A. Zaworska)

Jamie Petchell z Anglii (fot. M. Knaflowski)

Ogólnopolska Konferencja „Rośliny Jagodowe 2017” Nauka-Praktyce

30 marca 2017 r. w Skierniewicach odbyła się Ogólnopolska Konferencja „Rośliny Jagodowe 2017” Nauka-Praktyce. Organizatorem był Instytut Ogrodnictwa, a partnerem wydarzenia – firma BAYER. Patronatem medialnym konferencję objęło czasopismo „Jagodnik” oraz Radio Victoria.

Oficjalnego otwarcia dokonała prof. dr hab. Małgorzata Korbin – dyrektor Instytutu Ogrodnictwa. W trakcie konferencji zaprezentowano wykłady omawiające najnowsze wyniki badań realizowanych w Instytucie Ogrodnictwa z zakresu uprawy porzeczki, maliny, truskawki i innych mniej znanych gatunków krzewów jagodowych, a także referaty z dziedziny ekonomiki, produkcji oraz rynku materiału szkółkarskiego i owoców roślin jagodowych, wygłoszone przez zaproszonych ekspertów. Wśród prelegentów byli członkowie naszego Towarzystwa: dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO, dr Agnieszka Masny, dr Halina Morgaś i prof. dr hab. Waldemar Treder. Spotkanie zgromadziło 340 uczestników, którzy mogli nie tylko wysłuchać ciekawych wystąpień, ale również wymienić poglądy ze szkółkarzami i pracownikami z różnych ośrodków naukowych i doradczych, a także zapoznać się z ofertą firm pracujących na potrzeby producentów roślin jagodowych.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Międzynarodowe Dni Zieleni Green Days 2017

W dniach 7–9 kwietnia 2017 r. w Centrum Targowo-Kongresowym Płak (Warsaw Expo), w Nadarzynie koło Warszawy, odbyły się Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu „Green Days”. W ramach wydarzenia zorganizowano sześć salonów tematycznych: architektury krajobrazu, małej architektury, ogrodnictwa, techniki ogrodniczej, florystyki oraz pszczelarstwa. Zaprezentowano w nich wszystko, co związane jest z szeroko pojętą branżą ogrodniczą, od roślin ozdobnych, przez sprzęt ogrodniczy i wyposażenie ogrodów, aż po akcesoria pszczelarskie.

W czasie trzech dni odwiedzający mogli uczestniczyć w licznych wystawach, pokazach, warsztatach, spotkaniach tematycznych i kiermaszach. Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa można było zobaczyć aranżacje kwiatowo-owocowo-warzywne, mało znane gatunki warzyw i roślin sadowniczych, a także nowe odmiany truskawki hodowli Instytutu Ogrodnictwa. Pracownicy naukowcy Instytutu Ogrodnictwa (m.in. dr hab. Barbara Łabanowska, prof. dr hab. Gabriel Łabanowski, prof. dr hab. Adam Wojdyła, prof. dr Jacek Nowak, dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO, prof. dr hab. Edward Żurawicz, dr Agnieszka Stębowska, dr hab. Jadwiga Treder, prof. IO, dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO, dr Krzysztof Rutkowski, dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO) zaprezentowali szereg interesujących wykładów w ramach panelu porad dla profesjonalistów i działkowców. Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa prezentowane były również materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO. W ramach Dni Zieleni, Instytut Ogrodnictwa zorganizował również Kącik Małego Ogrodnika, w czasie którego dzieci mogły poznać roślinne kultury *in vitro*, świat owadów, poszerzyć wiedzę z zakresu fizjologii roślin, mikrobiologii, uprawy grzybów jadalnych oraz pszczelnictwa, a także uczestniczyć w zajęciach mikroskopowych i manualnych.

W Targach uczestniczyli również członkowie OW PTNO, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem z osobami zainteresowanymi prezentowanymi zagadnieniami z zakresu ogrodnictwa, w tym roślin leczniczych i przyprawowych. Dr Wiesława Rosłon wygłosiła cykl referatów związanych z amatorską uprawą roślin przyprawowych, które dotyczyły wymagań uprawowych, dietetycznych i ozdobnych ziół, a profesor Ewa Osińska przedstawiła możliwości zastosowania ziół w pielęgnacji włosów i skóry. Po wykładach odbyły się warsztaty wysiewu nasion wybranych gatunków ziół, w których uczestniczyły całe rodziny Warszawiaków.

W czasie Targów odbył się też egzamin dyplomowy studentów WOBiAK SGGW, któremu przewodniczyły: dr hab. Ewa Skutnik i dr Julita Rabiza-Świder.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach
dr Wiesława Rosłon,
Sekretarz Oddziału PTNO w Warszawie

Szparagowa Konferencja Prasowa

28 kwietnia 2017 r. miała miejsce Szparagowa Konferencja Prasowa. Była ona uroczystym i oficjalnym rozpoczęciem sezonu szparagowego w Polsce. Jej organizatorami był Polski Związek Producentów Szparaga, Katedra Warzywnictwa UP w Poznaniu oraz Hotel Rzymski w Poznaniu, w którym konferencja się odbyła.

Swoją obecnością spotkanie zaszczylicili przedstawiciele władz Rektorskich UPP, przedstawiciele władz lokalnych i instytucji związanych z rolnictwem oraz liczne grono przedstawicieli mediów.

Konferencja była okazją do wręczenia statuetki „Srebrnych szparagów”. Polski Związek Producentów Szparaga uhonorował nią mgr. inż. Zenona Michasia. Był on jednym z założycieli Związku i wszedł w skład jego zarządu, a jako prezes Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Nowych Skalmierzycach, zapoczątkował w latach 80-tych ub. wieku uprawę szparagów w południowej Wielkopolsce, gdzie przedtem warzywo to było mało znane.

Szparagowa Konferencja Prasowa (fot. A. Zaworska)

Wprowadzenie do dyskusji na konferencji prasowej stanowiły informacje przedstawione przez Profesora Knafliewskiego. Obserwowany jest Jego zdaniem wzrost produkcji szparaga w Polsce, która jest szacowana na około 6 tys. ton. Bardzo dynamicznie rozwija się konsumpcja tego warzywa, także w rejonach kraju, w których dotychczas było ono nieznane. Profesor podkreślił, że dla dalszego rozwoju produkcji i spożycia szparaga bardzo ważne jest zwrócenie szczególnej uwagi na jego jakość w obrocie.

Zgodnie z tradycją uczestnicy konferencji wzięli udział w degustacji aż 27 potraw ze szparagami, przygotowanymi po mistrzowsku przez kucharzy Hotelu Rzymskiego.

prof. dr hab. Mikołaj Knafliewski

mgr Anna Zaworska

Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

„Piknik wśród róż”

W dniach 26–27 maja 2017 r. w Kutnowskim Domu Kultury zorganizowany został „Piknik wśród róż”, którego ważnym punktem była III Konferencja Różana pt. „Ogrody i ogródki różane”. Patronat nad konferencją objął Instytut Ogrodnictwa. Na stoisku Instytutu wśród kompozycji z owoców, warzyw i kwiatów, prezentowane były przede wszystkim materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO. Wystawę wzbogaciły rośliny ozdobne z Kwaciarskiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze. W ramach „Pikniku wśród róż” Instytut Ogrodnictwa zorganizował również

Kącik Małego Ogrodnika, w czasie którego dzieci mogły poznać roślinne kultury *in vitro*, tworzyć postacie z owoców i warzyw, a także nauczyć się przesadzania roślin.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Konferencja pt. „Byliny do ogrodów i zieleni miejskiej”

2 czerwca 2017 r. odbyła się konferencja pt. „Byliny do ogrodów i zieleni miejskiej”. Organizatorem była Katedra Roślin Ozdobnych SGGW w Warszawie, przy czynnym udziale członków OW PTNO. W czasie konferencji wygłoszone zostały następujące referaty: „Produkcja szkółkarska bylin w Polsce” – dr A. Pacholczak; „Rozmnażanie bylin w kulturach tkankowych” – dr A. Ilczuk; „Byliny ogrodowe w ofercie f-my Vitro Westland” – dr A. Ilczuk; „Zastosowanie bylin w ogrodach i zieleni miejskiej” – dr M.J. Latkowska i dr D. Sochacki; „Nowości odmianowe f-my Syngenta” – inż. B. Pierzchalski; „Nowości w ofercie f-my Volmary” – mgr S. Gałązka; „Nowoczesne rozwiązania w ochronie i biostymulacji roślin ozdobnych – propozycje Arysta LifeScience” – mgr W. Binek oraz „Byliny w aranżacjach kwiatów ciętych” – dr hab. E. Skutnik i dr J. Rabiza-Świder.

Konferencji towarzyszyła wystawa nowych odmian bylin ogrodowych oraz kompozycji roślinnych przygotowanych we współpracy z firmami Syngenta, Volmary i Vitro Westland. Prezentowano też podłoża i nawozy firmy Lasland oraz biostymulatory i środki ochrony firmy Arysta LifeScience.

dr Wiesława Roślin,
Sekretarz Oddziału PTNO w Warszawie

Przemęckie Święto Szparagów

Przemęckie Święto Szparagów odbyło się 3 czerwca 2017 r. i było trzecim tej wiosny wydarzeniem promującym szparagi. Zostało ono zorganizowane przez gminę Przemęt z dużym rozmachem, dzięki pozyskaniu środków unijnych. Gmina Przemęt, w powiecie wolsztyńskim, uważa szparag za jeden ze swoich symboli, bowiem szparagarnie zajmują tu powierzchnię blisko 300 ha.

Święto Szparagów obejmowało kilka elementów i zgromadziło liczną rzeszę uczestników. Zaszczycili je swoją obecnością m.in. senator Rzeczypospolitej Jan Filip Libicki oraz posłowie Krzysztof Paszyk i Jakub Rutnicki, a także Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marek Beer oraz Starosta Wolsztyński Janusz Frąckowiak.

W tej imprezie znaczący udział mieli przedstawiciele Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski i mgr Anna Zaworska z Katedry Warzywnictwa.

Część pierwszą wydarzenia stanowiła konferencja naukowa pt. „Szparag – złoto z ziemi”. Profesor Knaflowski i mgr Zaworska przygotowali referat pt. „Aktualne problemy w produkcji szparaga”. W kolejnym referacie Profesor Knaflowski omówił produkcję szparagów za granicą. W drugiej części imprezy, którą był „Festiwal szparagowego smaku”, autorzy tej relacji byli jurorami w konkursie na najciekawsze potrawy ze szparagami przygotowane przez koła gospodyń wiejskich. Wzięli również udział w uroczystości wręczenia dyplomów i nagród.

Przemęt – Szparagi złoto z ziemi (fot. A. Zaworska)

Uczestnicy i organizatorzy Przemęckiego Święta Szparagów (fot. A. Zaworska)

Festiwal szparagowych smaków (fot. A. Zaworska)

Zbiory szparaga w gminie Przemęt (fot. A. Zaworska)

Na szparagowym święcie zorganizowano pokazy mechanicznego sortowania i obierania szparagów, konkursy rysunkowe, w których głównym bohaterem był szparag, występy regionalnych dziecięcych i młodzieżowych zespołów muzycznych i tanecznych.

Jednym z punktów Przemęckiego Święta Szparagów były ponadto „Dni otwarte” w dziewięciu gospodarstwach producentów i przetwórców szparaga, trwające w maju i czerwcu.

prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski

mgr Anna Zaworska

Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

XX Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa

8 czerwca 2017 r. w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach odbył się XX Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa, skierowany zarówno do sadowników, jak i producentów warzyw. Spotkanie honorowym patronatem objął Pan Krzysztof Jurgiel – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Partnerami tegorocznego wydarzenia byli: Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych, Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy, Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych oraz Związek Sadowników Polskich. Patronat medialny nad imprezą powierzono czasopismom „Jagodnik”, „Sad nowoczesny” oraz „Warzywa i owoce miękkie”, a także portalom internetowym: ogrodnictwo.expert oraz sady ogrody.pl.

Oficjalnego otwarcia dokonała prof. dr hab. Małgorzata Korbin – Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa. Podczas Dnia Otwartych Drzwi sadownicy i producenci warzyw wysłuchali wykładów: „Optymalizacja nawadniania roślin ogrodniczych” (dr Krzysztof Klamkowski), „Aktualne zagrożenia chorobami w uprawach sadowniczych” (mgr Sylwester Masny, dr Agata Broniarek-Niemiec, dr hab. Joanna Puławska, prof. IO), „Ważne problemy w ochronie warzyw przed chorobami w 2016 roku” (dr Jan Sobolewski), „EcoOrchard – rośliny przywabiające faunę pożyteczną w sadach” (dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO), „Zwalczanie chwastów w uprawach ekologicznych przy użyciu gorącej wody w technologii BioMant Aqua” (Henryk Kucharczyk, Mantis ULV).

Zainteresowaniem cieszyła się prezentacja 23 doświadczeń prowadzonych w Sadzie w Dąbrowicach oraz na Polach Doświadczalnych upraw warzywniczych w Skierniewicach, w ramach których zgromadzeni oglądali kwatery z różnymi gatunkami roślin ogrodniczych. Podczas indywidualnych konsultacji z pracownikami naukowymi Instytutu Ogrodnictwa zainteresowane osoby mogły uzyskać fachowe porady. Ciekawym punktem programu była przejażdżka po sadzie w Dąbrowicach muzealnym londyńskim autobusem, w czasie której pan Adam Krawiec oraz pani Barbara Bartosiewicz opowiadali o badaniach prowadzonych w sadzie w bieżącym roku.

W ramach realizacji projektu InnoFruit odbywały się również warsztaty z demonstracją doświadczeń pt. „Nowoczesne odmiany parchoodporne jabłoni – nowe możliwości w produkcji jabłek”, „Wpływ nowych podkładek odpornych na szarkę ‘Docera 6’ ‘Dospina 235’ na wzrost i owocowanie dwóch odmian śliw”, „Wpływ pięciu podkładek wegetatywnych na wzrost i owocowanie czereśni odmian ‘Sylvia’ i ‘Karina’”, „Najlepsze podkładki dla czereśni odmiany ‘Regina’” oraz „Porównanie wzrostu i owocowania drzew czterech odmian czereśni szczepionych na podkładkach ‘GiSelA 5’ i ‘VSL 2’”.

Podczas spotkania zaprezentowano: europejski projekt TOPPS – „Ochrona wody przed zanieczyszczeniem środkami ochrony roślin ze źródeł miejscowych i obszarowych”, materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO, samojezdny kombajn do zbioru owoców jagodowych i kombajn do zbioru deserowych owoców pestkowych.

W tegorocznym Dniu Otwartych Drzwi wzięło udział ponad 400 osób, wśród których byli sadownicy, producenci warzyw, przetwórcy, przedstawiciele służb doradczych z całej Polski, uczelni wyższych, prasy, a także delegacja z Ukrainy.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XXXIII Pielgrzymka Polskich Ogrodników na Jasną Górę

11 czerwca 2017 r. odbyła się XXXIII Pielgrzymka Polskich Ogrodników na Jasną Górę. Jej organizację, w roku 300-lecia Koronacji Cudownego Obrazu Maryi, powierzono Instytutowi Ogrodnictwa. Do Częstochowy przybyli licznie ogrodnicy wraz z rodzinami, aby zawierzyć siebie i swoją pracę Matce Bożej. Pielgrzymce, pod hasłem „Idźcie i głoscie”, przewodniczył ks. kan. Wojciech Kołakowski, krajowy duszpasterz ogrodników. Swoje poczt sztandarowe wystawiło 17 związków i stowarzyszeń ogrodniczych. Podczas mszy św. w bazylice Jasnogórskiej został poświęcony sztandar Instytutu Ogrodnictwa.

Na spotkaniu w Sali o. Kordeckiego dyskutowano m.in. o bieżących sprawach, problemach oraz przyszłości polskiego ogrodnictwa. Pani prof. dr hab. Małgorzata Korbin – dyrektor Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach w swoim wystąpieniu podkreśliła, że instytucja, którą reprezentuje, stara się pracować przede wszystkim dla dobra i na rzecz praktyków, wspierając zdobytą wiedzę sadowników, warzywników, pszczelarzy i kwiaciarzy.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XII International Controlled & Modified Atmosphere Research Conference – CAMA 2017

W dniach 18–22 czerwca 2017 r. odbyła się w Warszawie *XII International Controlled & Modified Atmosphere Research Conference – CAMA 2017*. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Ogrodnictwa (Pracownia Przechowalnictwa i Fizjologii Pozbiorczej Owoców i Warzyw oraz Zakład Upowszechniania i Promocji) pod patronatem ISHS (*The International Society for Horticultural Science*). Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Konferencji był dr Krzysztof Rutkowski, a sekretarzem dr Zbigniew Jóźwiak.

W konferencji wzięło udział 103 uczestników (82 z zagranicy), reprezentujących 22 kraje. Podczas ośmiu sesji plenarnych (39 referaty) i sesji posterowej (45 postery) zaprezentowano najnowsze trendy w przechowalnictwie produktów ogrodniczych obejmujące zarówno aspekty teoretyczne, jak i wdrażane do praktyki przechowalniczej.

Uczestnicy Konferencji wzięli udział w wycieczce technicznej (*Professional Tour*), podczas której wizytowali obiekty grupy producentów warzyw, grupy producentów owoców oraz Instytut Ogrodnictwa (w tym Pracownię Przechowalnictwa i Fizjologii Pozbiorczej Owoców i Warzyw IO).

W ramach konferencji odbyło się spotkanie przedstawicieli ISHS, podczas którego dr Krzysztof Rutkowski został wybrany na przewodniczącego grupy roboczej – *ISHS Workgroup Controlled & Modified Atmosphere Storage of Horticultural Products*, na czteroletnią kadencję.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Naukowo o hortiterapii w Poznaniu

Po raz drugi na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, 22 sierpnia 2017 r., odbyła się konferencja naukowa „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”. Patronat Honorowy nad wydarzeniem objął JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu – prof. dr hab. Jan Pikul. Partnerami konferencji byli: Studia Podyplomowe Hortiterapia, Vilmorin Garden oraz Ogród Leczy. Konferencję zorganizowała Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu. Współorganizatorkami były: prof. dr hab. Anna Golcz oraz dr inż. Jolanta Lisiecka.

W konferencji wzięło udział ponad 120 osób z całej Polski reprezentujących różne zawody. Byli wśród nich nie tylko naukowcy, ale także praktycy.

W części referatowej przedstawiono wiele interesujących wykładów. Omówiono rośliny przydatne w stymulacji zmysłu dotyku, którego uaktywnienie wpływa na relaksację, wspomaga proces uczenia się i usprawnia pamięć. Zaprezentowano rośliny zielarskie przydatne w profilaktyce zdrowia, ale także rośliny trujące, niepolecane do ogrodów terapeutycznych. Uczestnicy konferencji zapoznali się z modułowymi ogrodami wertykalnymi polecanymi dla hortiterapii. Zainteresowaniem cieszył się temat omawiający źródła finansowania hortiterapii i uświadamiający, że nasze społeczeństwo starzeje się. Seniorzy stanowią potencjalną grupę uczestników hortiterapii. Referaty dotyczyły także przykładów zastosowania hortiterapii dla osób w różnym wieku. Przedstawiono m.in. działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Komornikach, który prowadzi zajęcia w oparciu o formy fraktalne, obecne w przyrodzie.

*fot. A. Krzywińska**fot. A. Krzywińska**fot. A. Krzywińska*

Część warsztatowa konferencji była bardzo oblegana. Uczestnicy mogli zaczerpnąć pomysły do praktycznego prowadzenia zajęć z zakresu tworzenia wiszącego ogrodu, kwiatów z papieru i małych form rzeźbiarskich z wykorzystaniem roślin. Z zielonych owoców i warzyw przygotowano sałatki i pejzaże. Przeprowadzone warsztaty miały na celu nie tylko ukazać przykłady zajęć związanych z ogrodnictwem, ale także uaktywnić różne zmysły.

Konferencji towarzyszyła wystawa „Asymilacja” autorstwa Julii Kaczmarczyk-Piotrowskiej z Gminnego Ośrodka Kultury w Komornikach, obejmująca rysunki na papierze.

dr hab. Agnieszka Krzysińska
Kierownik Katedry Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu

Ogólnopolskie Dożynki Jasnogórskie i XXVI Krajowa Wystawa Rolnicza w Częstochowie

W dniach 2–3 września 2017 r. w Częstochowie, odbyły się: XXVI Krajowa Wystawa Rolnicza oraz XVIII Dni Europejskiej Kultury Ludowej, towarzyszące ogólnopolskim uroczystościom dożynkowym na Jasnej Górze. Wydarzenia honorowym patronatem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzej Duda. Głównym Organizatorem Wystawy był Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie.

Ta największa w regionie śląskim i jedna z największych w kraju imprez o charakterze wystawienniczo-targowym zgromadziła ponad 400 wystawców oferujących bogaty asortyment m.in.: specjalistyczne maszyny i urządzenia, szkółkarski materiał roślinny, tradycyjne produkty lokalne (w tym miody), a także nowoczesne rozwiązania i technologie przydatne w produkcji rolnej i ogrodnictwie, ekologii czy pozyskiwaniu energii odnawialnej.

Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa prezentowane były materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO, w tym: Programu Wieloletniego IO 2015–2020 „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodnictwa z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO 2015–2020 „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”, projektu Biorewit – „Nowe środki ulepszania gleby do redukcji zanieczyszczeń gleby i wody i rewitalizacji ekosystemu glebowego” oraz projektu GoodBerry – „Poprawa stabilności cech wysokiej jakości owoców jagodowych w różnych środowiskach i systemach uprawy dla korzyści europejskich producentów i konsumentów”.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XIV Międzynarodowe Sympozjum Szparagowe

Organizowane co cztery lata w ramach Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych Sympozjum Szparagowe odbyło się w dniach 3–6 września 2017 r. w Poczdamie. Było ono już dziewiątym, w którym wziąłem udział, poczynając od 1985 roku. Każde kolejne z nich odbywało się w innej części świata (Kanada, Włochy, Nowa Zelandia, USA, Japonia, Holandia, Peru, Chiny). Tegoroczne Sympozjum zgromadziło 185 uczestników z 22 krajów. Najwięcej, bo blisko 40, przybyło ich z Chin, które są największym producentem szparagów na świecie. Gospodarzy, czyli Niemców było 28, Holendrów 25, Japończyków 19 i Amerykanów 13. Z Polski, oprócz mnie, udział w Sympozjum wzięła dr Wenjing Chen, była doktorantka Katedry Warzywnictwa UP w Poznaniu.

W przeddzień obrad Sympozjum organizatorzy zaprosili uczestników na wieczór powitalny na terenie restauracji Genusswerkstatt przy jednej z głównych ulic Poczdamu. Było ono okazją do towarzyskiego spotkania wielu starych znajomych i nowych uczestników prowadzących badania nad szparagiem.

Uczestnicy XIV Międzynarodowego Sympozjum Szparagowego (fot. organizatorzy)

Chińska grupa w szparagarni w Lubuskiem (fot. M. Knaflewski)

Obrady Sympozjum miały miejsce na terenie kampusu Uniwersytetu Poczdamskiego. Po uroczystym otwarciu Sympozjum przez przedstawicieli kraju Organizatorów i profesora Ferdinando Branca przewodniczącego Sekcji Warzywnictwa MTNO został wygłoszony przeze mnie wykład na temat „*Research in asparagus and its application into practice – a 50 year overview*” („50 lat badań nad szparagiem i ich zastosowanie w praktyce”). Dalsza część obrad była podzielona na sesje referatowe i sesję posterową. Ogółem było pięć sesji referatowych dotyczących takich zagadnień jak: hodowla i odmiany, genetyka, fizjologia, agrotechnika i badania polowe, fitopatologia i problem replantacji oraz mechanizacja i traktowanie posprzętne. Każda z tych sesji zaczynała się wykładem wprowadzającym, po którym następowało kilka referatów. Łącznie wygłoszono 25 referatów, a wśród nich przedstawiony przez dr Wenjing Chen pt. „*Effect of temperature on growth of roots of juvenile asparagus (Asparagus officinalis L.) plants*”, którego współautorami byli dr Włodzimierz Krzesiński, mgr Anna Zaworska i prof. Mikołaj Knaflewski. Dr Krzesiński i dr Chen byli także współautorami posteru pt. „*Development of Brachycorynella asparagi (Mordv.) on selected Asparagus officinalis L. cultivars under controlled conditions*”, którego głównym autorem była dr Beata Borowiak Sobkowiak. Dr Chen była współautorem jeszcze jednego posteru pt. „*Yield evaluation of some asparagus (Asparagus officinalis L.) cultivars and breeding lines in Zhejiang, China*” powstałego we współpracy z badaczami chińskimi (Huijuan Qi, Xujuan Zhang, Jianjun Shi, Weiyao Shi, Wenjing Chen). Ogółem zaprezentowano 33 postery.

Na zakończenie Sympozjum miało miejsce wręczenie dyplomów studentom za najlepiej zaprezentowany referat i poster. Ich wyboru dokonało trzyosobowe jury, w którym brałem udział. Uzgodniono, że następne Sympozjum odbędzie się za cztery lata w Kordobie w Hiszpanii.

Sympozjum było okazją do zwiedzenia Poczdamu, pięknego miasta, które ma wiele zabytków z czasów króla pruskiego Fryderyka Wielkiego, jak na przykład pałac i park Sanssouci, jak również z czasów drugiej wojny światowej, którą w Europie zakończyła konferencja poczdamska. Organizatorzy zaoferowali uczestnikom Sympozjum dwie krótkie wycieczki umożliwiające zapoznanie się z produkcją szparaga i zwiedzenie ciekawych turystycznie miejsc w Niemczech. Przed Sympozjum grupa 18. osób z Chin wzięła udział w wycieczce po zachodniej Polsce, Austrii i Czechach. Jej uczestnicy byli gościnnie podjęci przez Polski Związek Producentów Szparaga i oprócz produkcji tego warzywa, mieli też możliwość zapoznania się z produkcją oraz hodowlą i nasiennictwem ogrodnictwem w naszym kraju. Ta wycieczka została przygotowana przez dr Wenjing Chen współudziale autora tego sprawozdania.

prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski
Katedra Warzywnictwa UP w Poznaniu

Warsztaty z zakresu technologii ekologicznej produkcji ogrodniczej

5 września 2017 r. w Ekologicznym Sadzie Doświadczalnym Instytutu Ogrodnictwa, w Nowym Dworze-Parceli odbyły się warsztaty z zakresu technologii ekologicznej produkcji ogrodniczej. W części teoretycznej wygłoszono dziewięć wykładów. Dotyczyły one m.in. przydatności poszczególnych gatunków oraz odmian drzew owocowych i roślin jagodowych do upraw ekologicznych oraz ochrony tych upraw przed chorobami i szkodnikami. Omawiano także sposób prowadzenia ekologicznej winnicy, wykorzystanie różnych metod niechemicznych do zwalczania pędraków chrabąszcza majowego, rolę roślin przywabiających faunę pożyteczną w sadzie oraz technologię uprawy roślin ogrodnictw z wykorzystaniem innowacyjnych

nano-preparatów i ziemi okrzemkowej. Na zakończenie części wykładowej przedstawiono wyniki doświadczeń z produkcją materiału szkółkarskiego jabłoni, gruszy i czereśni w cyklu jednorocznym, metodami ekologicznymi. Autorami wykładów byli pracownicy Instytutu Ogrodnictwa: dr hab. Elżbieta Rozpara, dr Dorota Kruczyńska, mgr Agnieszka Głowacka, mgr Tomasz Golis, dr Agata Broniarek-Niemiec, mgr Sylwester Masny, mgr inż. Witold Danelski, dr hab. Barbara H. Łabanowska, dr hab. Eligio Malusa, dr Małgorzata Sekrecka, dr Małgorzata Tartanus, dr hab. Jerzy Lisek, dr Paweł Bielicki, mgr Marcin Pąsko i dr Maria Buczek z Sadowniczego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Brzeznej Sp. z o.o. oraz przedstawiciele firm produkujących preparaty organiczne: mgr inż. Adam Jeznach, mgr inż. Jan Kazimierski i dr Jan Golba.

W części praktycznej warsztatów przeprowadzono pokaz zwalczania chwastów w uprawach ekologicznych przy użyciu gorącej wody, a także degustację owoców kilku odmian jabłoni, śliwy, borówki amerykańskiej, borówki brusznicy, derenia jadalnego, żurawiny wielkoowocowej, róży owocowej oraz winogron. Na zakończenie warsztatów goście, w towarzystwie pracowników Instytutu, zwiedzali poletka doświadczalne, zlokalizowane na powierzchni 4,0 ha Ekologicznego Sadu Doświadczalnego.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XL Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XX Targi Ogrodniczo-Rolne

W dniach 16–17 września 2017 r. odbyło się XL Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XX Targi Ogrodniczo-Rolne. Wydarzenia te swoim patronatem objęli: Ordynariusz Diecezji Łowickiej – Biskup Andrzej Franciszek Dziuba, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztof Jurgiel, Marszałek Województwa Łódzkiego – Witold Stępień, Wojewoda Łódzki – Zbigniew Rau oraz Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego.

W ramach Skierniewickiego Święta oraz Targów Ogrodniczo-Rolnych Instytut Ogrodnictwa zaprezentował kompozycje z owoców, warzyw i kwiatów, mało znane gatunki roślin sadowniczych, a także stare odmiany hodowli Instytutu Ogrodnictwa. Na wystawie przedstawiono również materiał roślinny Kwaciarskiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze oraz materiał szkółkarski roślin sadowniczych Ośrodka Elitarnego Materiału Szkółkarskiego Instytutu Ogrodnictwa w Prusach. Zaprezentowano ponadto materiały promujące wyniki uzyskane podczas realizacji projektów badawczych IO, w tym: Programu Wieloletniego IO 2015–2020 „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, projektu Biorewit – „Nowe środki ulepszania gleby do redukcji zanieczyszczeń gleby i wody i rewitalizacji ekosystemu glebowego”, Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO 2015–2020 „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”, projektu GoodBerry – „Poprawa stabilności cech wysokiej jakości owoców jagodowych w różnych środowiskach i systemach uprawy dla korzyści europejskich producentów i konsumentów”, projektu InnoFruit – „Dokształcanie innowacji o charakterze nie-technologicznym i zdolności innowacyjne w sektorze uprawy i przetwarzania owoców w wybranych krajach regionu Morza Bałtyckiego”, projektu Fertinnova – „Transfer innowacyjnych technik dla zrównoważonego wykorzystania

wody w fertygowanych uprawach roślin”, projektu Subito – „Innowacyjne mobilne moduły z wbudowanym systemem ogrodu wertykalnego”, projektu Biostrateg – „Opracowanie inteligentnej metody oceny fizjologicznego stanu roślin z wykorzystaniem obrazowania multispektralnego w zrównoważonej produkcji roślinnej” oraz projektu Irrinurs – „Integrowane nawadnianie szkółek roślin ozdobnych. W ramach realizacji zadania 1.3 i 1.7 Programu Wieloletniego IHAR-PIB/IO 2015–2020 zorganizowano wystawę owoców, warzyw i roślin ozdobnych pochodzących z kolekcji zgromadzonych w Instytucie, połączoną z degustacją owoców.

Zarówno w sobotę, jak i w niedzielę, zainteresowane osoby mogły skorzystać z konsultacji i porad udzielanych przez pracowników Instytutu Ogrodnictwa. Jak co roku, Instytut Ogrodnictwa w ramach wystawy zorganizował VI Ogrodniczy Festiwal Nauki dla Najmłodszych, w czasie którego dzieci mogły poznać roślinne kultury *in vitro*, świat owadów, poszerzyć wiedzę z zakresu fizjologii roślin, mikrobiologii, uprawy grzybów jadalnych i pszczelnictwa, także uczestniczyć w zajęciach artystyczno-manualnych.

Patron Targów – Prezydent Miasta Skierniewice – Krzysztof Jażdżyk przyznał nagrodę dla Instytutu Ogrodnictwa za 20-letni udział w targach, atrakcyjne kompozycje kwiatów i bogatą kolekcję gatunków i odmian owoców. Dyrektor Targów – Marek Kujawski wyróżnił VI Ogrodniczy Festiwal Nauki dla Najmłodszych za profesjonalne zorganizowane i przeprowadzone warsztaty naukowe oraz gry i zabawy o tematyce ogrodniczej. Zakład Doświadczalny Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze otrzymał nagrodę od Prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa – Jerzego Wiznera, za atrakcyjną prezentację bogatego asortymentu bylin i krzewów ozdobnych.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Nagroda Fundacji im. Joanny Krause

W 2017 r. do nagrody Fundacji im. Joanny Krause zostały zgłoszone dwie prace magisterskie wykonane w Katedrze Roślin Ozdobnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przez studentów studiów niestacjonarnych. Za najlepszą została uznana praca inż. Bartosza Korpika na temat „Wpływu terminu i sposobu

fot. P. Czuchaj

przycinania roślin na wzrost i kwitnienie lawendy wąskolistnej (*Lavandula angustifolia* Mill.), zrealizowana pod opieką dr hab. Stanisławy Szczepaniak. Podczas posiedzenia Rady Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Poznaniu 24 października 2017 r. uroczystego wręczenia nagrody dokonał Prezes Fundacji Wiesław Szczepiński w towarzystwie Dziekana Wydziału – dr. hab. Tomasza Kosiady. Laureat nagrody i opiekun naukowy zostali uhonorowani dyplomami. W uroczystości wzięli udział także członkowie Rady Fundacji, w tym dr hab. Jadwiga Treder, prof. Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz prof. dr hab. Anna Lisiecka, która wykonała super recenzje prac zgłoszonych do nagrody. Obecny był ponadto mgr inż. Mateusz Wiśniewski, wyróżniony w ubiegłorocznej edycji konkursu.

Rada Programowa Fundacji

Konferencja Upowszechnieniowo-Wdrożeniowa Nauka-Praktyce

24 listopada 2017 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyła się Konferencja Upowszechnieniowo-Wdrożeniowa Nauka-Praktyce pt. Program Wieloletni „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego” – aktualności 2017. Wśród 224 przybyłych gości byli obecni m.in.: Małgorzata Woźniak – Naczelnik Wydziału Zasobów Genowych i Roślin Genetycznie Zmodyfikowanych, Kamila Zakrzewska z Wydziału Hodowli i Nasiennictwa oraz Karolina Stanek z Wydziału Kwarantanny i Ochrony Roślin w Departamencie Hodowli i Ochrony Roślin Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, producenci, nauczyciele szkół rolniczych, przedstawiciele Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, prasy specjalistycznej, uczelni wyższych oraz reprezentanci firm branżowych. Celem konferencji było popularyzowanie wyników uzyskanych podczas realizacji zadań Programu Wieloletniego 2015–2020 oraz upowszechnianie ofert wdrożeniowych i innych materiałów. Podczas konferencji zaprezentowano 20 referatów oraz 10 posterów dotyczących najnowszych wyników prac badawczych z zakresu sadownictwa, warzywnictwa, roślin ozdobnych i pszczelnictwa, prowadzonych w ramach 20 zadań z pięciu podstawowych obszarów tego Programu.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

II Konferencja Naukowa „Agrotechniczne aspekty uprawy winorośli i jakości wina w Polsce”

Wrocławski Oddział PTNO był współorganizatorem II Konferencji Naukowej pt. „Agrotechniczne aspekty uprawy winorośli i jakości wina w Polsce”. Odbyła się ona we Wrocławiu 30 listopada 2017 r. Uczestniczyło w niej ponad 100 osób, w większości właścicieli winnic i producentów wina z regionu południowej i zachodniej polski. Podczas spotkania przedstawiono wyniki badań dotyczące zagadnień związanych z różnymi aspektami uprawy i pielęgnacji winorośli, produkcji wina, enologii, enoturystyki, warunków prawno-ekonomicznych rynku winiarskiego w Polsce oraz wpływu wina na zdrowie człowieka.

Podsumowaniem Konferencji jest monografia naukowa pt. „Wybrane zagadnienia w uprawie winorośli” dostępna również w formie elektronicznej pod adresem: www.konferencja-winorosl.pl.

dr inż. Piotr Chohura
Sekretarz Oddziału PTNO we Wrocławiu

Edukacja ogrodnika

W lipcu 2017 r. wraz z kolegą Marianem Potrykusem, Inspektorem Nadzoru ds. Zieleni, członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Uprawy i Ochrony Drzew, pojechaliśmy do miasta Hel, położonego na półwyspie o tej samej nazwie, zobaczyć jak wygląda topola czarna (*Populus nigra* L.), kandydatka w ogólnopolskim plebiscycie na drzewo roku 2017, która znajdowała się na 16. miejscu (ostatnim) finałowego konkursu. Rośnie ona u zbiegu ulic Wiejskiej i Bałtyckiej. Ma obwód 415 cm i uschnięty wierzchołek jednego konaru. I właśnie ta „nasza” topola czarna zwyciężyła w tegorocznym plebiscycie, pokonując 15 innych drzew rosnących w różnych częściach Polski. Korzystając z okazji zmierzylśmy ponadto obwody kilku innych drzew w Helu, zasługujących na miano pomników przyrody. Odwiedziliśmy również letnią księgarnię pod namiotem, w której obydwójce nabyliśmy – jak okazało się podczas lektury – książkę niezwykłą pt. „Edukacja ogrodnika”. Tytuł oryginału brzmi: „*The Education of a Gardener*”. Książkę tę w przekładzie Zbigniewa A. Królickiego wydało Wydawnictwo Zysk i S-ka w Poznaniu. Autorem oryginału jest Russell Page.

Russell Page urodził się w 1906 r., a zmarł w 1985 r. Uważany jest za jednego z legendarnych ogrodników – projektantów ogrodów oraz innych założeń zieleni dwudziestego wieku. Prace projektowe i realizacyjne rozpoczął po ukończeniu szkoły w 1928 r. Projektował duże i małe ogrody dla klientów z całego świata: w Europie, na Środkowym Wschodzie, w Ameryce Północnej i Południowej. Planował ogrody, rysował i często sam je urządzał. W przedmowie do wydania z 1983 r. napisał: „*Czy pracuję nad krajobrazem lub ogrodem, czy dobieram rośliny do skrzynki na parapet, najpierw podchodzę do problemu jak artysta komponujący obraz: przede wszystkim zajmuję się wzajemnymi relacjami pomiędzy obiektami,*

obojętnie, czy mam do czynienia z lasem, polami lub wodą, skałami czy drzewami, krzewami i roślinami czy grupami roślin. Uważam, że każdy obiekt emanuje, wysyła poza swoją fizyczną postać specyficzne dla siebie wibracje. Te wibracje różnią się w zależności od natury obiektu, materiału, z którego się składa, koloru, tekstury i formy. Każde drzewo ma gałęzie, konary i pień (i kora na gałęziach jest inna niż na pniu). Tak samo kamień – materia i tekstura marmuru różnią się od piaskowca czy granitu i podobnie kształt oraz kolor kwiatu i owocu dyktuje szybkość i rozchodzenie się emanacji każdego z tych obiektów, a przez to ich wzajemne oddziaływanie”.

Szwajcaria – Zurych – Pałac na wodzie w Ogrodzie Chińskim (fot. M. Czekalski)

Szwajcaria – Zurych – Brama z oknem w Ogrodzie Chińskim (fot. M. Czekalski)

Cieplice – fragment Parku Zdrojowego (fot. S. Bednarski)

Wojanów – fragment założenia pałacowo-ogrodowego (fot. S. Bednarski)

Książka, oprócz przedmowy do wydań z lat 1999 i 1983, ma wstęp, 13 rozdziałów, indeks i fotografie, ale nie barwne. Lektura jej wciąż namiętnie. Zamiast przedstawienia jej streszczeń proponuję eksperyment polegający na zacytowaniu tylko pierwszego, ewentualnie dwóch zdań rozpoczynających każdy rozdział. Uważam, że oddają one całkiem dobrze myśli Autora o planowaniu i urządzaniu ogrodów. „*Tworzenie ogrodu, podobnie jak samo ogrodnictwo, dotyczy relacji pomiędzy ludzkim istnieniem a otoczeniem naturalnym. Sztuka komponowania ogrodu jest kwestią przede wszystkim doboru, a następnie rozłożenia akcentów. Kiedy tworzę kompozycję dla jakiegoś miejsca, dużego czy małego, przywołuję wszystkie jego cechy i w myślach układam je według hierarchii ich ważności. Gdybym miał wybrać miejsce na ogród dla*

siebie, wybrałbym dolinę na szczycie wzgórza. Punkt widokowy zwykle oznacza miejsce wietrzne, a wystawiony na wiatr ogród jest kiepski. Kiedy zaczynam obmyślać szczegółowy plan ogrodu, największą uwagę zwracam na dom. Wszystkie części ogrodu znajdujące się wokół domu muszą być zaprojektowane równie starannie jak sam budynek. Jakże często w architekturze krajobrazu napotyka się szczególny problem: trudną do pokonania różnicę między dobrym projektem a dobrym obsadzeniem roślinami. Gdy przychodzi do sadzenia krzewów, projektant ogrodów powinien zapomnieć o swoich katalogach, listach alfabetycznych, oczyścić umysł i wzrok, wprowadzić własną odmienną klasyfikację. Tyle napisano o krzewach, ich cechach, wymaganiach życiowych i tym podobnych sprawach, że szybko można je zagubić w nadmiarze informacji. Miłośnicy ogrodnictwa zawsze kojarzą angielskie ogrody z kwiatowymi obrzeżami. Wyobrażają sobie nie- niemożliwie zielony trawnik, ze wszystkich stron okolony wszelkimi możliwymi gatunkami kwiatów kwitnących jednocześnie. Płynąca woda nadal fascynuje mnie tak jak wtedy, gdy jako chłopiec spędzałem długie letnie dni nad strumykiem przepływającym przez wioskę w Lincolnshire, gdzie się wychowałem, zbierając rybki do słoików po dżemie, puszczając wystrugane w domu łódki lub budując tamy. Kościół lub meczet, ratusz, fontanna tryskająca na nasłonecznionym placu i najwyżej dziesięciominutowy spacer wąskimi uliczkami w dowolnym kierunku wyprowadzający przez chłodny cień bramy na wieś, do sadów, ogrodów i pól – oto mój ideał miasta. Zapewne idealny ogrodnik traktuje ogrodnictwo jako źródło osobistej przyjemności i nie szuka widowni, aczkolwiek nigdy nie spotkałem takiego, który nie cieszyłby się pokazywaniem i dzieleniem z innymi swojego sukcesu”. Na koniec książki Autor wyznaje: „Książka powinna być zatytułowana Ogrody innych ludzi, gdyby ten tytuł nie został już wykorzystany. Nie mam własnego ogrodu, a tego co umiem, nauczyłem się przez lata pracy na ziemi innych ludzi. Jednak pozwalam sobie pomarzyć, że pewnego dnia będę go miał”.

Fred Whitsey, autor przedmowy do wydania z roku 1994, zapisał: „Ta opatrzona prostym tytułem książka została przez czytelników zaliczona do klasyki. W moim przekonaniu pozostaje najwymowniejszym testamentem ogrodniczym i jednym z najważniejszych dzieł w dziedzinie ogrodnictwa i architektury ogrodów”. Książkę czyta się tzw. jednym tchem.

Dobrzyca – Hortulus – fragment labiryntu (fot. I. Bigońska)

Dobrzyca – Hortulus – fragment ogrodu zielonego (fot. I. Bigońska)

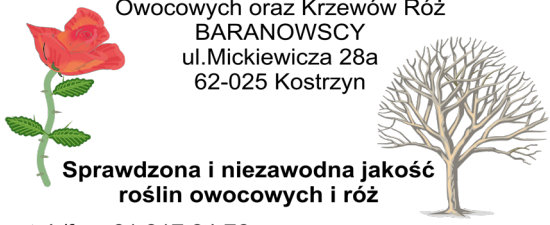
Dobrzyca – Hortulus – fragment ogrodu wodnego (fot. I. Bigońska)

Russell Page. 2011. Edukacja ogrodnika. Wydawnictwo Żysk i S-ka Poznań. Przekład z angielskiego Zbigniew A. Królicki. ISBN 978-83-7506-488-9.

Wybrał i opracował
prof. dr hab. Mieczysław Czekalski

Członkowie wspierający

Kwalifikowana Szkoła Drzew, Krzewów
Owocowych oraz Krzewów Róż
BARANOWSCY
ul. Mickiewicza 28a
62-025 Kostrzyn

**Sprawdzona i niezawodna jakość
roślin owocowych i róż**

tel./fax: 61 817 84 76
www.baranowscy.com.pl
biuro@baranowscy.com.pl

royal brinkman
global specialist in horticulture

Brinkman Polska Sp. z o. o.
Warszawa | warszawa@brinkman.pl | tel. 22 721 58 04
Tychy | tychy@brinkman.pl | tel. 32 326 20 60
Poznań | poznan@brinkman.pl | tel. 61 872 61 51

royalbrinkman.pl

Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych
GURSZTYN
Prętki 5
14-500 Braniewo
tel./fax: 55 243 47 78

www.gursztyn.com.pl
e-mail: info@gursztyn.com.pl
Szeroki wybór roślin iglastych i liściastych

Grupa Producentów Rozsad
Krasoń Sp. z o.o.
Grzegorz Krasoń
Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporska

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl www.rozsadywarzyw.eu

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maciej Mularski
Zakład „Różanki”
ul. Gorzowska 2
Różanki
66-415 Kłodawa

„...Nie konkurujemy ceną, lecz jakością...”

tel.: 95 720 85 85
fax: 95 720 85 95
e-mail: rozanki@mularski.pl
www.mularski.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maria Mularska
Zakład Bory Malinowskie
ul. Jasna 12
Sarnów
42-512 Psary

Familijne pomidory - nie cena a jakość

tel.: 32 267 21 71
fax: 32 267 22 73
e-mail: bory@mularski.pl
www.mularski.pl

Członkowie wspierający

W. Legutko

Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne
63-930 Jutrosin
Nad Stawem 1F

Po radość, po zdrowie, z naszymi nasionami!

tel.: 65 548 28 12

fax: 65 548 26 30

e-mail: legutko@legutko.com.pl

<http://legutko.com.pl>

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnia boczniaka**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

„SPÓJNIA” Hodowla i Nasiennictwo
Ogrodnicze Sp. z o.o.
Nochowo, ul. Lipowa 22
63-100 Śrem

Nasiona doskonałe

tel/fax: 61 28 35 655

e-mail: spojnia@cop.pl

www.nasiona-warzyw.pl

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

VITROFLORA

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00

fax: 52 326 20 50

e-mail: info@vitroflora.com.pl

www.vitroflora.com

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

Staszek Zymon
Tłokinia Wielka 34
62-860 Opatówek

„Ogród to radość przez całe życie...”

tel.: 62 761 44 44

fax: 62 761 44 15

e-mail: stzymon@zymon.pl

www.zymon.pl

Członkowie wspierający

AGRO-SUR
Wojciech Surowiec
ul. Kościuszki 231
42-582 Rogoźnik

www.agrosur.com.pl
e-mail: agrosur@agrosur.com.pl
tel. 32 287 62 43, 381 96 80

**NOWOCZESNA TECHNIKA W OGRODNICTWIE
SUKCESEM W PRODUKCJI**

**Wyposażenie nowoczesnego
ogrodnictwa**

podstawą
wysokich
plonów

F.H.U. FARMER CO e-mail: farmer@tunele-foliowe.pl
32-700 Bochnia, ul. Wiśnicka 38
tel.: 14 611 71 74, 660 744 224 www.fhufarmer.pl

**Biologiczna ochrona roślin
Naturalne zapylanie przy pomocy trzmieli**

Biopartner Sp z o.o.
ul. Kminkowa 31
62-064 Plewiska

Tel.Fax. 61- 6998377
Tel. 61- 8998378
Kom. 606 975 877
email: biuro@partner.com.pl
www.biopartner.com.pl

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Tel.kom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

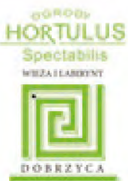

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl www.maxiplon.pl

**Hortulus
Dobrzyca**
zachodniopomorskie

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

Redakcja:

Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
dr inż. Joanna Bykowska (redaktor naczelna)

Adres Redakcji:

Katedra Dendrologii, Sadownictwa
i Szkółkarstwa
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
60-198 Poznań, ul. Zgorzelecka 4
tel. 61 846 63 33 lub 505 694 220